

Xəbər
**Bir mənzili
bir neçə
nəfərə satan
tikinti
şirkətlərinin
vəzifəli
şəxsləri
tutuldu**
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 19 dekabr 2017-ci il Çərşənbə axşamı № 266 (6879) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Binəqədidə məhv edilən zeytunluqda son durum

"Yeni Musavat"ın əməkdaşı qalmaqallı ərazidə oldu; deyilənə görə, "yaşıl soyqırım" məruz qalan əraziyə icra başçısının yaxın qohumları nəzarət edir

yazısı səh.4-də

Ucuz, yoxsa saxta dərman - problemin kökünə necə çıxmalı...

yazısı səh.12-də

Azərbaycan Ermənistan ordusunu parçalayıb

yazısı səh.11-də

Aqroparklar Azərbaycana nə verəcək...

yazısı səh.12-də

"Saakaşvili Ukraynada ya inqilaba, ya da inqilabi islahatlara nail olacaq" - ekspert

yazısı səh.10-da

Düşmənin qorxulu röyası - Azərbaycanın silah istehsalı

yazısı səh.11-də

Binə sakinləri içməyə su tapmır, küçələr isə sulara qərq olub...

yazısı səh.14-də

Azərbaycan bayrağına sayğısızlıq edən professor işdən çıxarıldı

yazısı səh.6-da

Ərəb şeyxlərini Ermənistanına aparan səbəblər

yazısı səh.7-də

Dünyadakı müharibələrdə ABŞ-ın maraqları...

yazısı səh.10-da

Övladları intihar edən məşhurlar

yazısı səh.13-də

6 il həbs cəzası alan jurnalistin həyat yoldaşı danışdı

yazısı səh.5-də

Dost-tərəfdaşlar üçün yeni Qüds sınağı

İSRAİLİN AZƏRBAYCANA EHTİYACI

YARANIB - "QIZIL ORTA" NI NECƏ TAPMALI

Yəhudi dövlətinin müdafiə nazirinin qardaş ölkəyə ünvanlı təhdid mesajından Azərbaycana da "pay" düşür, çünki...; İsrail qazı Türkiyədən yan keçməklə Avropaya çatdırıla bilərmi? - gündəmin daha bir sualı...

musavat.com
Toğrul İsmayıl

yazısı səh.8-də

Üç nazirlə bir bankir ölkədən 10 milyardı necə çıxarıb...

"Həmin pullarla 10 minlərlə insan üçün zavodlar və fabriklər yaratmaq mümkün idi"

yazısı səh.5-də

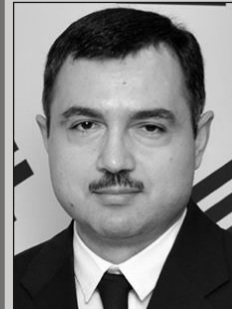
Sabir Rüstəmxanlı:
"Əkrəm Əylisli uzun yaşasın ki, bəlkə səhvinin əvəzinə daha gözəl əsər ortaya qoya bilər"

yazısı səh.4-də

Avropa Parlamentinin üzvü:
"Uğurlu əməkdaşlığa töhfə vermək üçün Azərbaycana konkret təkliflərlə gəlmişik"

yazısı səh.3-də

Şahin Cəfərli:
"NATO-Rusiya münasibətləri kulminasiyaya çatacaq, sabitlik təhlükə altına düşəcək"

yazısı səh.9-da

Azərbaycanın Tacikistanda yeni səfiri təyin edildi

Həsən Dilsuz oğlu Məmmədzadə Azərbaycanın Tacikistanda fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilib. APA-nın məlumatına görə, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev müvafiq sərəncam imzalayıb.

Polşa Avropa Birliyindən ayrılıla bilər

“Əgər Polşanın indiki hökuməti anti-Avropa siyasətini davam etdirsə, o zaman hər şey Polşanın Avropa Birliyindən ayrılması ilə bitəcək”.

Axar.az xəbər verir ki, bunu Polşanın keçmiş xarici işlər naziri Radoslav Sikorski deyib.

“Həkim partiya seçki təşviqatı zamanı anti-Avropa şüarlarından istifadə etmədi. İndi sual yaranır, görəsən, polyaklar anti-Avropa siyasəti ilə razılığa gələrlərmi? Bu fəaliyyətin sonu Poleksitlə bitəcək” - deyərək bildirdi.

Nail Allahverdiyevə 6 il həbs cəzası verildi

Bir neçə ay öncə paytaxtda ağır qəza törədən Nail Allahverdiyevə hökm oxunub. Məhkəmənin hökmü ilə Nail Allahverdiyev 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Musavat.com xəbər verir ki, Nail Allahverdiyevin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində baş tutub.

Məhkəmədə dövlət ittihamçısı çıxış edib. Prokuror N Allahverdiyevin 7 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib.

N.Allahverdiyev Heydər Əliyev prospektində “Mercedes Gelandawagen” markalı maşını ilə törətdiyi qəza ilə 2 nəfərin ölümünə, iki nəfərin isə ağır yaralanmasına səbəb olmuşdu.

Qəzanın baş vermə səbəbi isə N.Allahverdiyevin idarə etdiyi maşının başqa bir avtomobillə ötürməsi olub.

Hadisədən 4 gün sonra Nail Allahverdiyevin həbs edilməsi ilə bağlı yayılan rəsmi məlumatda göstərilirdi ki, Cinayət Məcəlləsinin 263.3-cü (yol hərəkəti qaydalarını pozma - iki və daha artıq şəxsin ölümünə səbəb olduqda) və 264-cü (hadisə yerindən qaçma) maddəsi ilə başlanmış cinayət işi üzrə 1994-cü il təvəllüdü Nail Allahverdiyev barəsində məhkəmənin hökmü ilə 4 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib. O, Bakı İstintaq Təcridxanasına, Kürdəxanıya köçürülüb.

Qəza zamanı orada yüksək sürətlə avtoxuliqanlıq hərəkətləri törətməklə ictimai asayişə kobud şəkildə pozan “Mazda” markalı avtomobilin sürücüsü 1995-ci il təvəllüdü Mirməhəmməd Əlvəsoy oğlu İsmayilov isə məhkəmənin qərarı ilə 1 ay müddətinə inzibati həbs cəzası alıb.

N.Allahverdiyev Məhkəmə Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin işi üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Əli Həsənovun nəvəsidir.

Bakıda kütləvi dava - bir nəfər bıçaqlandı, 4 nəfər tutuldu

Bakıda kütləvi dava olub. APA-nın məlumatına görə, hadisə paytaxtın Binəqədi rayonu, Cəfər Xəndan küçəsində qeydə alınıb. Bir qrup şəxs arasında düşən davada Orxan Qəmbərov bıçaqlanıb. Yaralı xəstəxanaya yerləşdirilib.

Həyata keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində davanın iştirakçıları, Bakı şəhər sakinləri Şahin Hüseynov, Vaqif Hüseynov, Şərir rayon sakinləri Pərvin Hüseynov və Vüsal Quliyev tutulublar.

Faktla bağlı araşdırmalar davam etdirilir

Paytaxtda yanacaq doldurma məntəqəsinə basqın oldu

Bakıda yanacaq doldurma məntəqəsinə basqın olub. APA-nın məlumatına görə, paytaxtın Xətai rayonu, Nobel prospektində yerləşən yanacaq doldurma məntəqələrindən birinin istirahət otağına daxil olan naməlum şəxslər orada işləyən Mehman Cabbarovu bıçaqla hədələyərək pul tələb ediblər.

M. Cabbarov üzərində olan 552 manat pulu onlara verdikdən sonra naməlum şəxslər yanacaq doldurma məntəqəsinə tərk ediblər.

Həyata keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində quldurluq əməlini törətməkdə şübhəli bilinən, əvvəllər məhkum olmuş Sərxan Mailli və Niyaməddin Mustafayev tutulublar.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Bakıda bir mənzili bir neçə nəfərə satan tikinti şirkətlərinin vəzifəli şəxsləri tutuldu

“Yeni Yasamal” Mənzil-Tikinti Kooperativinin və “Yüksəliş-C” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin vəzifəli şəxslərinin qanunsuz əməlləri barədə vətəndaşlardan daxil olmuş müraciətlər əsasında Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində başlanmış cinayət işi üzrə istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Baş Prokurorluğun məlumatı xidmətindən APA-ya bildirilib ki, istintaq zamanı “Yeni Yasamal” MTK-nin sədri Cahangir Alishovun səlahiyyətli nümayəndəsi-hüquqşünas kimi fəaliyyət göstərən faktiki olaraq mənzillərin satışını həyata keçirən Habil Fətəliyev və qeyriləri ilə əlbir olub cinayət əlaqəsinə girərək qulluq mövqeyindən sui-istifadə edib rəsmi sənədlər bilə-bilə yalan məlumatlar daxil etməklə paytaxtın Yasamal rayonunda inşa olunan binadan 10 mənzili təkrarən 11 nəfərə satmaq üçün 587 min manat məbləğində özge əmlakını aldatma və etibardan sui-istifadə etməklə ələ keçirmələrinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

İş üzrə C.Alişova Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 (dələ-

hələr müəyyənənə.

Bundan başqa, C.Alişovun H.Fətəliyev və qeyriləri ilə əlbir olub “Yüksəliş-C” MMC-nin direktoru vəzifəsində işləməklə həmin cəmiyyət tərəfindən Bakı şəhəri, Xətai rayonunda inşa olunan binadan da eyni qaydada 10 mənzili təkrarən 11 nəfərə satmaq üçün 587 min manat məbləğində özge əmlakını aldatma və etibardan sui-istifadə etməklə ələ keçirmələrinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

İş üzrə C.Alişova Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 (dələ-

duzluq külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə), 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda) və 313-cü (vəzifə saxtakarlığı), H.Fətəliyevə isə həmin məcəllənin 178.3.2 və 313-cü maddələri ilə ittiham elan olunmaqla barələrində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Hazırda cinayət işi üzrə zəruri istintaq hərəkətləri, o cümlədən vətəndaşlara dəyərmiş ziyanın ödənilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilir.

MDB ölkələri təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanlarının rəhbərləri Moskvaya toplaşır

Dekabrın 19-20-də Moskvada Müstəqil Dövlətlər Birliyinə (MDB) üzv ölkələrin təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanlarının rəhbərləri Şurasının 43-cü iclası keçiriləcək.

“Report” xəbər verir ki, iclasda iştirakçılar 15 məsələyə, o cümlədən beynəlxalq terrorizm və ekstremizmə qarşı mübarizədə əməkdaşlığın müxtəlif aspektlərinə baxacaq, “Sipər-2017” xüsusi taktiki təlimlərin yekununu vuracaq, yeni birgə antiterror əməliyyatlarının keçirilməsi barədə razılığa gələcəklər.

Bundan əlavə, görüşdə MDB Antiterror Mərkəzinin 2018-ci il üçün planlaşdırılan fəaliyyəti, təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanlarının rəhbərləri Şurasının işinin səmərəliliyinin artırılması və növbəti il üçün iş planı müzakirə ediləcək.

Qeyd edək ki, bu şura 1997-ci ildə yaradılıb. Onun əsas vəzifəsi beynəlxalq xarakterli mütəşəkkil cinayətkarlıqla mübarizə sahəsində və xüsusi xidmət orqanlarının fəaliyyətinin razılaşdırılması digər sferalarında səmərəli əməkdaşlığı təmin etməkdir.

Dələduzluqda təqsirləndirilən 62 yaşlı “əməkdar müəllim” məhkəmə qarşısında

Dələduzluqda təqsirləndirilən 62 yaşlı “əməkdar müəllim” növbəti dəfə hakim qarşısına çıxarılıb. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda təqsirləndirilən 1955-ci il təvəllüdü Ağayeva Nuriyyə Fərhad qızının cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib.

Hakim Faiq Qəniyevin sədrliyi ilə baş tutan prosesdə dövlət ittihamçısı ittiham aktını elan edib. İttihamla görə, Nuriyyə Ağayeva 5 nəfərə qarşı dələduzluq edib. O, vətəndaşların etibardan sui-istifadə edərək pullarını ələ keçirib.

Bela ki, N.Ağayeva işə düzəltmək, ali məktəbə tələbə qəbul etdirmək adı ilə vətəndaşları aldadıb. İttihamla görə, N.Ağayeva zərərçəkmiş Rövşən Həsənovdan 4 min manat pul alıb. Bunun qarşılığında Rövşən Həsənovun oğlunu Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinə qəbul etdirəcəkmiş. Amma N.Ağayeva qeyd edilən məbləği ələdə vədəmə əməl etməyib.

N.Ağayeva Mənsur Əliyevdən nəvəsini universitetə qəbul etdirmək adı ilə 7 min manat, Zəfir İmanovdan oğlunu ali məktəbə qəbul etdirəcəyi adı ilə 30 min manat, Məhərrəm Quliyevdən isə oğlunu SOCAR-a sürücü düzəltmək adı ilə 3 min manat alıb. N.Ağayeva daha bir vətəndaşdan övladını ali məktəbə qəbul etdirmək adı ilə 25 min manat alıb.

Zərərçəkmiş Rövşən Həsənov məhkəmədəki ifadəsində söyləyib ki, N.Ağayevaya əvvəlcə 3 min, sonra isə min manat verib: “Dedim ki, min manatı da iş düzələndən sonra verərəm. Dedi ki, yox. Yarı saatın içində pulu tapıb verdim. Sonra bu həftə, gələn həftə vədləri ilə məni aldatdı”.

Təqsirləndirilən şəxs Nuriyyə Ağayeva pulu aldığı təsdiq edib. Bildirib ki, pulu verdiyi adam onu hədələdiyi üçün adını açıqlaya bilmir: “Məni hədələyir. Özü də müəllimdir. Yoldaşı da polisdir. Dedi ki, “adımı çəksən, özünü də, ailəni də ölmüş bil”. Ona görə də adını çəkmə bilmərəm. Pulunu da vermirdi. Mən isə 6 aydır buradayam”.

Məhkəmədə digər zərərçəkmişlər və şahidlər ifadə verib. N.Ağayeva Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (dələduzluq; külli miqdarda törədildikdə) maddəsi ilə ittiham edilib.

Qeyd edək ki, N.Ağayeva filologiya elmləri namizədi, “əməkdar müəllim”dir. O, həbs edilməmişdən bir müddət əvvəl işlədiyi təhsil müəssisəsindən ayrılıb.

□ İkinci MURADOV

“Rusiya Dağlıq Qarabağ münaqişəsi üzrə daha səmərəli işləməlidir” - Züqanov

Rusiya Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi üzrə daha səmərəli işləməlidir.

«Trend»in məlumatına görə, bunu “Moskva-Bakı” portalına müsahibəsində Rusiya Kommunist Partiyasının sədri Gennadi Züqanov deyib.

G.Züqanov qeyd edib ki, münaqişənin həll olunması üçün düzgün qərarlar mövcuddur: “Gəlin birlikdə həll yollarını tapaq. Bu məsələdə hər kəs maraqlıdır”.

Onun sözlərinə görə, Rusiyanın Qafqaz regionundakı siyasəti daha düzgün, səmərəli və nüfuzlu ola bilər: “Bu, həm Azərbaycanla, həm Ermənistanla, həm də Gürcüstanla münasibətlərə aiddir”.

O, həmçinin Rusiya-Azərbaycan-Iran formatının potensialından da danışıb: “Hesab edirəm ki, Rusiya-Azərbaycan-Iran formatı özünü dayanıqlı və səmərəli göstərəcək. Bizim bir çox istiqamətlərdə yaxşı perspektivlər var. Bu, istehsalatın inkişafı, neft-qaz sənayesi və Xəzər dənizinin sərvətlərindən istifadə olunmasına aiddir”.

“Rusiyadakı azərbaycanlı miqrantların hüquqları çox kobud şəkildə pozulur” - ombudsman

“Rusiyada yaşayan azərbaycanlı miqrantların hüquqları çox kobud şəkildə pozulur”.

APA-nın xəbərinə görə, bunu Azərbaycanın İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) Elmira Süleymanova deyib.

O bildirib ki, Rusiyada yaşayan azərbaycanlı miqrantların hüquqlarının qorunması istiqamətində Rusiya Federasiyası Ombudsmanı ilə sıx əməkdaşlıq edilir və bu sahədə bir sıra uğurlar əldə olunub.

Qusarda meşədə çürümüş kişi meyiti tapıldı

Qusar rayonu ərazisində meşədə çürümüş kişi meyiti tapılıb.

APA-nın şimal bürosunun verdiyi məlumata görə, rayonun Mucuq kəndi ərazisində meşə massivində meyiti aşkarlanan şəxsin təxminən 50-55 yaşlarında kişi olduğu ehtimal edilir.

Onun bir neçə ay öncə öldüyü təxmin olunur.

Meyiti tapılan şəxsin kimliyinin müəyyənəndirilməsi istiqamətində hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən işlər davam etdirilir.

Faktla bağlı Qusar Rayon Prokurorluğunda araşdırmalar aparılır.

Milli Olimpiya Komitəsində 2017-ci ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasim keçirilib.

APA-nın məlumatına görə, Azərbaycan prezidenti, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım, Milli Olimpiya Komitəsinin İcra İyyyə Komitəsinin üzvü Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak edirlər.

Dövlət başçısı tədbirdə çıxış edib.

"Mən şadam ki, gənc idmançılarımız da bizi qələbələrle sevindirirlər. Yeniyyətə, uşaq idmanı olmadan idman uğurlarından danışmaq mümkün deyil. Gənc nəsil də yetişir, artıq yarışlara çıxır, qələbələr qazanır və beləliklə, idman uğurlarımızın ardıcılığı təmin olunur. Əgər biz iştirak etdiyimiz bütün yay Olimpiya oyunlarının nəticələrinə fikir versək görərik ki, hər dəfə daha böyük sayda medallar qazanırıq. Yəni, idmançıların hazırlığı, gənclərin, yeniyyətə idman bölmələrinə gəlmələri bu nəticəni təmin edir. Son Rio Yay Olimpiya Oyunlarında Azərbaycan medalların sayına görə dünya miqyasında 14-cü yerə qalxıb. Bu, tarixi qələbədir. Bu qələbəni bir neçə il bundan əvvəl təsəvvür belə etmək mümkün deyildi. Bu qələbəni biz cəmi 25 il ərzində qazanmışıq. Yəni müstəqilliyimizin 25 illiyinə təsadüf edən Rio Olimpiya Oyunlarında biz belə böyük qələbəni qazanmışıq və müstəqilliyimizə bunun çox böyük töhfəsi olub. Azərbaycan xalqı bir daha bütün dünyaya göstərdi ki, Azərbaycanda idman yüksək səviyyədedir. Əgər idman nəticələrinə fikir versək görərik ki, əksər hallarda idman ancaq inkişaf etmiş ölkələrdə sürətlə inkişaf edir. Çünki idmanın inkişafı üçün böyük vəsait lazımdır" - deyərək, Prezident İlham Əliyev söyləyib.

Sitat: "Ona görə idmanın inkişafı inkişafımızın ümumi kontekstində mühüm yer tutur.

Prezident nəticə göstərən idmançıları mükafatlandırdı

İlham Əliyev: "İdmanın inkişafı inkişafımızın ümumi kontekstində mühüm yer tutur"

Azərbaycan hər bir istiqamət üzrə son illər ərzində uğurlu inkişaf yolu keçib. Güclü iqtisadi imkanlarımız, beynəlxalq mövqələrimizin gücləndirilməsi, beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın çox hörmətli ölkə kimi qəbul edilməsi, əlbəttə ki, bizim ümumi uğurlarımıza şərait yaradır. İdman cəmiyyətimizin ayrılmaz hissəsidir. İdmançılar cəmiyyətdə böyük hörmətə malikdirlər. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, idmançılarımızın mütləq əksəriyyəti, xüsusilə bizim tanınmış idmançılarımız məişətdə də gənclər üçün nümunədir. İdmançılarımızın qələbələri və dövlət tərəfindən onların mükafatlandırılması uşaq, yeniyyətə, gənc idmançılarda da ruh yüksəkliyi yaradır. Onlar da görkəmli çempionlar kimi olmaq, böyük uğur-

lar qazanmaq, öz bayrağını qaldırmaq istəyirlər və istəyirlər ki, xalq onları tanısin və onlara hörmət etsin", - deyərək vurğulayıb.

Prezident qeyd edib ki, ona görə bu gün idmana, sadəcə olaraq, bir sahə kimi baxmaq mümkün deyil: "İdman hər bir ölkənin ictimai həyatında çox böyük rol oynayır. Təsədüfi deyil ki, ölkələr çalışırlar beynəlxalq yarışlarda, dünya çempionatlarında, xüsusilə Olimpiya oyunlarında daha yüksək yer tutsunlar. Çünki bu, ölkələrə daha böyük şöhrət gətirir. Əgər İslam Həmrəyliyi Oyunlarının tarixçəsinə nəzər salsaq görərik ki, nə qədər gərgin mübarizə gedib. Eyni zamanda Avropa Oyunlarında da gərgin mübarizə gedib. Əlbəttə ki, bu iki mötəbər yarışda birinci, ikinci

Mükafatlandırılanlar sırasında "Tank" ləqəbli Xəyal Əhmədov və "Mauqli" ləqəbli Zabit Səmədov da var

yerləri tutmaq bizim tarixi qələbəmizdir. İdmanın inkişafı bundan sonra da diqqət mərkəzində olacaq. Bu il biz, eyni zamanda Milli Olimpiya Komitəsinin 25 illiyini qeyd etdik. Bu tədbirdə də mən öz fikirlərimi bildirdim. Bundan sonra da Azərbaycan dövləti idmançılara öz qayğısını əsirgəməyəcək, idmanın inkişafı üçün nə lazımdısa biz onu da edəcəyik. İdmançılara isə yeni-yeni qələbələr, yeni uğurlar arzulayırıq. Mən bu firsətdən istifadə edərək, - biz hər il ilin sonunda görüşürük, - bütün idmançıları qarşı-

dan gələn Yeni il bayramı və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə təbrik etmək istəyirəm, sizə yeni uğurlar, yeni qələbələr arzulayıram".

Tədbirin yekununda prezident İlham Əliyev 2017-ci ildə yüksək nailiyyətlər göstərmiş bir qrup idmançıya və idman mütəxəssisinə yeni mənzillərini təqdim edib.

Ev alan idmançıların arasında K-1-in qaydasız döyüş növü üzrə dəfələrlə dünya çempionu olmuş "Mauqli" ləqəbli idmançı Zabit Səmədov da var.

Prezident ölkəmizdə bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafında xidmətlərinə görə Ağayar Axundzadəyə, Zəmfira Meftahətdinovaya, Nağı Babayevə, Fırat Hüseynova, Vaqid Davudova, Qərib Əliyevə və Kamal Əhmədova "Əməkdar Bədən Tərbiyəsi və İdman Xadimi", Aslan Şirəliyevə "Əməkdar Jurnalist", Kamil İsgəndərova "Əməkdar Həkim" fəxri adlarının döş nişanlarını və vəsiqələrini təqdim edib.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Elxan Məmmədova, Tahir Gözələ və Fərid Qayıbova Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomunu təqdim edib.

Ölkəmizdə bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafında xüsusi xidmətləri olan Əhəd Əliyevə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün verilməsi haqqında sənədlər təqdim olunub.

Tədbirdə həmçinin Azər Həsənov, Namiq Əsgərov, Güloğlan Cabbarov, Xəyal Əhmədov, Faiq Həsənov, Rəsul Məhəmmədov Milli Olimpiya Komitəsi prezidentinin fəxri fərmanları ilə təltif edildilər.

Fəxri fərman alan "tank" ləqəbli Xəyal Əhmədov bu il mart ayında Almanyanın Bohum şəhərində MMA - qarışıq döyüş növü və K1 versiyaları üzrə böyük beynəlxalq Kikboksinq turnirində qalib olub.

"Qala turnir və böyük oyun" kimi tanınan bu yarışmaya dünyanın müxtəlif ölkələrindən yüksək səviyyəli (Mix-Fight) kikboksçular qatılıb.

X.Əhmədov Almanyanın Bohum şəhərinin ən böyük arenasında - "RuhrCongress"də təşkil olunmuş döyüşündə də inamlı təsir bağışlayaraq almaniyalı rəqibi, MMA döyüşçüsü Fabian Wosnitza üzərində təmiz qələbə qazanıb.

Ötən il Almanyanın Vuppertal şəhərində A1WCC versiyası üzrə keçirilmiş turnirdə X.Əhmədov erməni rəqibini nakaut salaraq parlaq qələbə qazanmışdı.

□ Musavat.com

"Avropa Parlamenti ilə Azərbaycanın əlaqələrində yeni dönmə başlayıb"

Avropa Parlamentinin üzvü: "Uğurlu əməkdaşlığa töhfə vermək üçün Azərbaycana konkret təkliflərlə gəlmişik"

Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov Bakıda səfərdə olan Avropa Mühafizəkarlar və İslahatçılar Alyansının prezidenti, Avropa Parlamentinin deputatı Yan Zahradil qəbul edib.

Milli Məclisin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, spiker istər AŞ PA-da, istərsə də Avropa Parlamentində Alyans üzvlərinin Azərbaycana yanaşmada obyektiv mövqe tutmasını yüksək dəyərləndirib.

O qeyd edib ki, Azərbaycan Avropa İttifaqı və onun qurumları ilə əməkdaşlığın hərtərəfli inkişafında maraqlıdır. Spiker bildirib ki, bu səfərin də münasibətlərimizi daha da dərinləşdirmək baxımından əhəmiyyətli olacağına ümidvardır.

Y. Zahradil isə rəhbərlik etdiyi Alyansın və Avropa Parlamentinin Cənubi Qafqazın bu bölgəsinə böyük maraq göstərdiyini söyləyib. O qeyd edib ki, müxtəlif vaxtlarda Avropa Parlamenti ilə Azərbaycan arasında münasibətlərdə müəyyən anlaşılmazlıqlar olsa da, tezliklə bu məsələlər aradan qaldırılıb, əlaqələrimizdə yeni dönmə başlayıb. Qonaq rəhbərlik etdiyi Alyansın Azərbaycanla bağlı məsələlərə həssaslıqla yanaşdığını xüsusi vurğulayıb. O bildirib ki, bölgə

həqiqətlərinin olduğu kimi Avropa ictimaiyyətinə çatdırılması çox önəmlidir.

Sonra qonaqlar Milli Məclisin Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq komitəsinin üzvləri ilə görüşüblər. Komitənin həmsədri, deputat Cavanşir Feyziyev bildirib ki, Avropa Parlamenti ilə Milli Məclis arasında 2016-cı ildə münasibətlər bərpə olundu və parlamentlərarası əməkdaşlıq komitəsinin tərkibi yenidən formalaşdıqdan sonra fəal şəkildə əməkdaşlığa başlanılıb. Y. Zahradil isə bildirib ki, uğurlu əməkdaşlığa töhfə vermək üçün Azərbaycana konkret təkliflərlə gəlib. O qeyd

edib ki, Avropa Mühafizəkarlar və İslahatçılar Alyansı Azərbaycanla hərtərəfli əməkdaşlıq edən yeganə qurumdur. Y. Zahradil əlavə edib ki, Azərbaycan parlamenti ilə qarşılıqlı səfərlərin daha da intensivləşdirilməsi münasibətlərimizə müsbət təsir edəcək.

Azərbaycanda səfərdə olan Avropa Mühafizəkarlar və İslahatçılar Alyansının prezidenti, Avropa Parlamentinin üzvü Yan Zahradil daha sonra Milli Məclisdə brifinq keçirib.

Y. Zahradil bildirib ki, Azərbaycana səfərinin üç missiya ilə həyata keçirir. Birinci missiya Avropa Mühafizəkarlar və İslahatçılar Alyansının prezidenti kimi. Bu Alyans Av-

ronanın üçüncü böyük siyasi ailəsidir: "Bu Alyans nadir hesab edilə bilər ki, o, Azərbaycanda həm iqtidar, həm də müxalifət partiyaları ilə əməkdaşlıq edir. Azərbaycan millət vəkilli Qüdrət Həsənzadənin rəhbərlik etdiyi Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası bizim Alyansın tam hüquqlu üzvüdür. Eyni zamanda Azərbaycanda iqtidar partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyası bizim alyansın AŞ PA-dakı qrupunun üzvüdür. Bizim buraya gəlməyimizdə digər səbəb də ondan ibarətdir ki, Azərbaycanla yaxın illərdə tədbirlərin keçirilməsi ətrafında müzakirələr aparacaq. Bu dediklərim mənim birinci funksiyamla bağlıdır.

İkinci missiyam isə onunla bağlıdır ki, mən həm də Avropa Parlamentinin üzvüyəm. Bildiyiniz kimi, Avropa Parlamenti bu yaxınlarda Azərbaycanla münasibətlərini yenidən canlandırdı. Özünün bu məqsədlə nümayəndə heyətini formalaşdırdı. Bu nümayəndə heyətinin üzvləri ayrı-ayrılıqda, fərdi qaydada da Azərbaycanla münasibətlərin genişləndirilməsi üçün cəhdlər göstərdilər. Üçüncü missiyam isə təmsil etdiyim ölkə ilə bağlıdır. Mən Mərkəzi Avropada yerləşən Çex Respublikasının Avropa Parlamentində təmsilçisiyəm. Onu da qeyd edim ki, Çexiya Respublikası özü də Azərbaycanla ikitərəfli strateji əməkdaşlıq haqqında müqavilə imzalayıb. Bütün bu dediklərimin fəvqündə qeyd etmək istəyirəm ki, mən Azərbaycanı dəyərli dövlət sayan bir şəxs kimi, bu ölkənin dostu kimi səfər etmişəm. Çünki Azərbaycan bütövlükdə həm Avropa İttifaqı, Avropa Parlamenti, mənim partiyam üçün, həm də Çexiya Respublikası üçün çox vacib bir tərəfdaşdır".

Sonra Y. Zahradil jurnalistləri maraqlandıran suallara cavab verib.

"Əkrəmi can-başla sona qədər müdafiə edərdim, amma..."

Sabir Rüstəmخانlı: "Əkrəm Əylisli uzun yaşasın ki, bəlkə səhvinin əvəzinə daha gözəl əsər ortaya qoya bildi"

Dekabrın 6-da yazıçı Əkrəm Əylislinin 80 yaş tamam olub. 2013-cü ilin əvvəllərində üzə çıxan "Daş yuxular" romanı ilə yaradıcılığının üstündən xətt çəkən, bunun nəticəsində ona dövlət tərəfindən verilən xalq yazıçısı adından məhrum edilən Ə.Əylislinin yubileyi də səssiz keçib.

Deputat Fazil Mustafa onun yubileyindən 9 gün sonra öz facebook səhifəsində Əylisli ilə bağlı status paylaşmış. Bunadək onun 80 illiyini kimse xatırlamırdı desək, yanlışdır.

Ə.Əylislinin özü də mətbuatdan qaçır. Son illərdə telefonu çağırsa da, ya cavab vermir, ya zəngi açdığı zaman mətbuat işçisi olduğunu bilib telefonu söndürür, ya da qısa bir-iki cümlə ilə suala cavab verir.

Günlər öncə modern.az-ın əməkdaşı Əkrəm Əylisli ilə əlaqə saxlamağa çalışmış. Xəstə olduğunu desə də, hansı xəstəlikdən əziyyət çəkəni barədə suala fərqli tərzdə cavab verib.

"Bir müddətdir ki, xəstəyəm. Xəstəlik barədə danışsam, mətbuat məni xalq artisti Rasim Balayevin gününə qoyacaq. Bu formada gündəmə gəlmək istəmirəm. Ən yaxşısı, telefonları söndürməkdir".

Doğrudur, əksəriyyət onun 80 yaşının unudulmasını doğru sayır, bunun keçirilməməsinin düzgün olduğunu düşünür. Amma bununla belə, ömrünün əsas hissəsini Azərbaycan ədəbiyyatına həsr edən, ədəbiyyatımızın inkişafında müəyyən xidmətləri olan bir şəxsin bu tərzdə silinməməsinin düzgün olmadığı haqda da fikirlər mövcuddur. Bu fikirlərə isə kifayət qədər sərt reaksiyalar da verilir.

Ə.Əylislinin özü ilə danışığa yenidən cəhd etsək də, zəngimizə cavab vermədi.

Xalq şairi Sabir Rüstəmخانlı Ə.Əylislinin tamam unudulması barədə bunları dedi: "Bizim tariximizdə onun əsəri tipli hadisələr nadir hallarda olub, amma onun kimisi olmayıb. Bu gün dünyada bizim millətə qarşı böyük bir haqsızlıq var. Belə olan halda öz yazıcımızın onsuz da şər-böhtanla üzleşdiyimiz məsələdə düşməni müdafiə etməsi, tarixdə olmayan bir şəkildə ona haqq qazandırması çox böyük qəzəb yaradıb. O əsər meydana çıxandan sonra Əkrəm Əylisli ilə danışmışam, rastlaşmışam, qəzəbli vaxtım da olub. İnanın ki, bir erməni yazıcısının əsərində millətimizə o qədər nifrət yoxdur. Ermənilərin dəyirmanına su tökmək çox ağır bir şeydir. Biz uşaq deyilik, iki qonşu xalqın əbədi düşmən olmayacağına bilirik, günlərin birində bu müharibə də qurtarmalıdır. Müəyyən dövrdə ermənilərlə bizi bağlayan bir sıra ümumi cəhətlər var idi, normal qonşuluğumuz mövcud idi. Tariximizdə yazıcılarımız azərbaycanlılarla ermənilərin münasibətləri barədə gözəl əsərlər yazıblar. Axundovun əsərlərindən üzü bəri - Nərimanov Nərimanov, Mirzə Cəlil və başqaları belə əsərlər yazıblar. Folklorumuzda belə əsərlər az deyil. Həmişə çalışıblar ki, bu xalqlar yaxın olsunlar. Çünki iç-çəddir, eyni ərazidə yaşayırlar. Amma diqqət etmək lazımdır ki, o şəxslər hansı səviyyədə bunu yazıblar, necə yazıblar. Hər iki xalqdan heç birini alçaltmadan, hörmətsizlik etmədən bunu yazıblar. Amma Əkrəm Əylislinin bu romanı tamam fərqlidir. Onun niyyəti belli idi, bir daha onun üstünə qayıtmaq da lazım deyil. Onu sevenlər var, yığışın onun yubileyini qeyd edə bilirdilər. Onun təklənməsinin, ona olan münasibətin övladlarına yansımalarının tərəfdarı deyiləm. O, bizim köhnə dostumuz, yoldaşımızdır".

S.Rüstəmخانlı yazıcının yubileyinin keçirilməməsinə də toxundu: "Dövlət səviyyəsində onun yubileyi keçirilə bilməzdi. Çünki bu şəxsin əsəri dövlətin apardığı siyasətə ziddir. Bu əsər bizim varlığımızı, milliyetimizi, tariximizi qorumağa ziddir. Əgər indiki hakimiyyətə qarşı müxalif mövqedən çox kəskin bir roman yazıb, bu əsərə görə tənqidlərə, təqiblərə məruz qalsaydı, orada Əkrəmi can-başla sona qədər müdafiə edərdim, bütün xalqımı onu müdafiə etməyə çağırırdım. Amma onu müdafiə etmək çox çətinidir. Lakin istənilən halda o, 80 yaşını tamamlayıb, ömrünün böyük hissəsini ləyaqətlə yaşayıb. Əsərindən sonra, hər halda, o özü də vicdan əzabı çəkir. Yaşayıb, əsərlər yazıb, ədəbiyyatımızın dünyada tanınmasında da müəyyən xidmətləri olub. Bunları inkar etmək olmaz. Onun həyatının böyük parçası bizə doğmadır, əzizdir, çoxsaylı dəyərli əsərləri mövcuddur. Yaradıcılığının bu mərhələsinə hörmətimiz var. Özüne uzun ömür, cənsağlığı arzulayıram. Uzun yaşasın ki, bəlkə səhvinin əvəzinə daha gözəl əsər ortaya qoya bildi".

□ Cavanshir ABBASLI

Bir neçə gün öncə bəzi saytlarda Binəqədi rayon prokuroru Nazim İmanovla Binəqədi rayon icra başçısı arasında qalmaqla yaşandığı haqda xəbər yayılıb. İddia olunurdu ki, Bakının 6-cı mikrorayon ərazisində yerləşən Heydər məscidinin yaxınlığındakı zeytun bağının bir hissəsinin məhv edilərək, yerində tikinti işlərinə başlanılmasının arxasında icra başçısı Xaləddin İsgəndərov dayanır. Məlumatda bildirilirdi ki, icra başçısının birbaşa tapşırığı ilə əraziyə ağır texnika gətirilərək zeytun bağının bir hissəsində ağaclar qırılaraq, yerində tikinti işləri başlanıb.

Məsələnin ictimailəşməsindən sonra müvafiq qurumlardan sərt reaksiyalar verilib. Məlumatda iddia edilirdi ki, Binəqədi rayon prokuroru Nazim İmanov əraziyə tabeliyində olan işçilərini göndərərək tikintinin dayandırılmasına çalışıb. Amma prokurorun bu istəyi icra başçısının müdaxiləsindən sonra nəticəsiz qalıb. Xaləddin İsgəndərovun tikintini dayandırmaq istəyən prokurorla sərt şəkildə mübahisə etdiyi də bildirilir.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı adıçəkilən ünvanda olub, vəziyyətlə maraqlanıb.

Ərazidə olduğumuz zaman "yaşıl soyqırım"ın şahidi olduq. Zeytun bağları yoxa çıxmaq üzrədir. Ətrafda yaşayan sakinlərin dediyinə görə, hektarlarla sahəsi olan zeytun bağları zaman-zaman məhv edilərək ərazisi müxtəlif şəxslərə satılıb. Ərazidə olduğumuz zaman müşahidə etdik ki, zeytun ağaclarının yerində dəbdəbəli villalar ucalır. Bu ərazidə, necə deyirlər, yalnız imkanlı və vəzifəli şəxslər yurd salıb. İddialara görə, illərdir icra başçısı yaşillığı məhv edərək ərazini yüksək məbləğə imkanlı şəxslərə satır. Sakinlər məhv edilən zeytunluq ərazilərdə təqribən 100-ə yaxın ev tikildiyini bildirdilər. Ərazidə müşahidə etdiyimiz zamanı əksər villaların həyatında zeytun ağaclarının hələ də qaldığını gördük.

Zeytun ağacları əhatəsində böyük bir ərazi hasarlanıb, tikintiyə hazırlıq işləri aparılır. Hasarlanan ərazinin yaxınlığında bünövrədə istifadə edilən tikinti materialları gətirilib. Məhv edilən ərazidə isə zeytun ağaclarının qalıqları hələ də qalır. Ağacların bir neçəsinin kökünün və gövdəsinin yandırıldığını şahidi olduq.

Həmin ətrafda yaşayan, adının çəkilməsini istəməyən sakinlərdən biri ilə həmsöhbət olduq. O, zeytun bağları məhv edildiyi üçün gileyləndi: "İllərdir ki, qəsəbədə yaşayıram. Buranın hər enişini-yoxuşunu əzbər bilirəm. Yüksəklikdə yerləşdiyi və yaşillıqlarla əhatələndiyi üçün buranın gözəl havası var. Gördüyünüz evlərin yerində sıx zeytun ağacları var idi. Bu cür yaşillıqları məhv elədilər. Bura kiminsə atasının bağı deyil ki, hər istəyən ağac qırıb, ev tiksin. Bir müddət sakitlik idi, indi yenidən zeytun ağaclarını qırmağa başlayıblar. Əvvəllər bura zeytun bağları ətrafında yaşayan Binəqədi sakinləri üçün qazanc yeri olub. Camaat zeytun yığmaqla gündəlik çörək pulu qazanardı. Yeni məhv edilən bağda isə təqribən 5 sota yaxın ərazidə xeyli zeytun ağacı var idi. Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndələri əraziyə texnika salıb, bütün ağacları məhv elədilər. Məqsədləri belli idi, yeri kimə satmaq. İndi ərazidə təmizlənmə işləri aparılır. Ərazidən

çıxan tullantıları zeytun ağaclarının üstünə atırlar. Bir neçəsinə də belə məhv elədilər. Bil-diyim qədər torpağın sotu 20 min manatdan hesablanıb. Torpağı alan şəxs yenidən tikinti işlərinə başlamaq istəyirmiş, həmin ərəfədə mane olanlar oldu. Zeytun ağaclarının kəsil-

diyinə görə tikinti aparılmasına icazə verilmədi. Bu zaman qalmaqla yaşandı. Əraziyə icra hakimiyyətinin rəsmi şəxsləri toplaşmışdı. Hətta deyilənə görə, icra başçısı Xaləddin İsgəndərovun özü də burada olub, müdaxilə edib. Daha sonra tikinti davam etdirilib.

Binəqədidə məhv edilən zeytunluqda son durum

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı qalmaqallı ərazidə oldu; deyilənə görə, "yaşıl soyqırıma" məruz qalan əraziyə icra başçısının yaxın qohumları nəzarət edir

Lakin sökülən evin kimə məxsus olduğunu bilmədim".

Kiçik bir araşdırmadan sonra öyrəndik ki, bu ərazidə torpaq almaq və yaxud ev tikmək olduqca bahadır. Bir sot torpağın qiyməti minimum 20-40 min manat civarındadır. Torpağı aldıqdan sonra isə tikinti aparmaq üçün də gərək icra hakimiyyətinin "halal"lığını da alsan. Öyrəndik ki, qiymətlər əl yandırır. Məlumatla görə, icra başçısı torpaq satışı ilə yanaşı tikintidən də külli miqdarda xərək alır. Sakinlərin dediyinə görə, bu ərazidə birmərtəbəli ev tikmək üçün 20 min, ikimərtəbəli evin qiyməti isə 30 min manatdır. Ətrafda yaşayan sakinlərin dediyinə görə, bu əraziyə icra başçısının oğlu və yaxın qohumları nəzarət edir. Yeni onların icazəsi olmadan bir zeytun ağacının budağı belə kəsilə bilməz.

Zeytun bağları əhatəsində onlarla dəbdəbəli villalar olsa da, ərazidə sakitlik hökm sürürdü. Zeytun bağlarına yaxın yerləşən Həmzə Babayev küçəsinin sakinini ilə həmsöhbət olduq: "Özüm Binəqədi sakiniyəm. Nəinki bu zeytun bağları, ümumiyyətlə, Binəqədidə yaşillıqlar məhv edilir. Harada boş yer gördülər, dərhal həmin yerin ağaclarını doğrayıb, yerini satırlar. Yaxınlıqda parkın bir addımlığına onlarla ağacı kəsib, özəl bir şirkətə satdılar. Camaat narazılığını bildirsə də, icra hakimiyyətinin "qoçu"ları hədə-qorxu gəlib, istəklərinə çatdılar. Ümumiyyətlə, Binəqədi ərazisində ev tikmək müşkül məsələyə çevrilib. Daşı-daş üstünə qoyan kimi adamın başının üstünü kəsirlər ki, "hesab" verməlisən. Burada da ki, məşallah olsun, hamı imkanlı və vəzifəli adamlardır. İcra başçısı üçün fərqi yoxdur, heç kimə hörmət eləmir. "Pulunu ver, işini gör" deyir. Hətta buna görə bir neçə vəzifəli şəxslə mübahisələri də olub".

Məsələ ilə bağlı Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti ilə əlaqə saxlamağa çalışsaq da, telefon zənglərimizə cavab verən olmadı.

Qarşı tərəfin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

□ Musavat.com

Üç nazirə bir bankir ölkədən 10 milyardı necə çıxarıb...

Natiq Cəfərli: "Həmin pullarla 10 minlərlə insan üçün zavodlar və fabriklər yaratmaq mümkün idi"

Fazil Məmmədovun vergilər naziri postundan qəfil qovulması ətrafında müzakirələr bitmir; naziri niyə işdən çıxardılar? Niyə onu məhz bu şəkildə 17 ildən artıq tutduğu postdan kənarlaşdırdılar? Bu suallar müzakirə olunduğu bir vaxtda dövrüyyəyə çoxsaylı versiyalar girmişdi. Az keçmədi ki, Fazil Məmmədovun kreslosunun "yelləncəyə" dönüb onu aşırmasında böyük pul oğurluğunun əsas rol aldığı iddia olundu. Bu iddia bu gün də təkzib olunmayıb. Hər ötən gün reallıq olmasını təsdiqləyən məlumatlar gəlməkdədir. Söhbət ölkədən çıxarılan 4.5 milyard manat "qara pul"dan gedir.

İddialara görə, Fazil Məmmədov yaxın ətrafı üzərindən, o cümlədən Binəqədinin icra başçısı olan Xaləddin İsgəndərovun vasitəsilə büdcəyə daxil edilməli pulları xaricdəki hesablara ötürüb. Fazil Məmmədov Azərbaycan büdcəsindən, iş adamlarından pul oğurlayıb xaricə daşıyan ilk və sonuncu məmur deyil. Fazil Məmmədovun təmsalında bir nazirin işdən qəfil çıxarılması da yeni məsələ deyil. 2015-ci ildə xəbər yayıldı ki, milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudov qəfil işdən çıxarıldı. 20 MTN əməkdaşı həbs olundu, xeyli vəzifəli şəxs tutduğu vəzifədən kənarlaşdırıldı. Belə xəbərlər yayıldı ki, Eldar Mahmudov böyük maliyyə xəyanətlərinə bulaşmış. Onun vəzifəsindən yumşaq desək, yola salınması qudası Cahangir Hacıyevin vəziyyətini çətinləşdirdi. Üzə çıxdı ki, uzun illər Azərbaycanın ən böyük bankına rəhbərlik edən Cahangir Hacıyev ölkədən 6 milyarda yaxın pul çıxarıb. Cahangir Hacıyev həbsə alındı, hazırda ölkənin ən şərətsiz cəzaçəkənmə məəssisəsində gün keçirir.

"MTN işi" çərçivəsində istintaqa cəlb olunan sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun da əli "qara pul"lara bulaşmış. Onun ölkədən 1 milyard dollar çıxardığı haqda məlumatlar var. Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, Eldar Mahmudovun Azərbaycandan çıxardığı sərvətin dəyəri qat-qat artıqdır.

Bu ilin fevralında Nəqliyyat Nazirliyinin Rabitə Nazirliyinə birləşdirilməsi nəticəsində Ziya Məmmədov işsiz qaldı. Onun 15 il Nəqliyyat Nazirliyinə rəhbərliyi dövründə barəsində korrupsiya cinayətlərinə bulaşması haqda çeşidli yazılar dərc olunmuşdu. Təkcə Bakı Beynəlxalq Avtovağzalının tikintisinə dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitdən 30 milyon dollar oğurlanıb xaricdəki hesablara yatırıldığı qeyd olunurdu. Ümumilikdə isə Ziya Məmmədov və ətrafının ölkədən 2 milyard manatdan artıq vəsaitin çıxardığı haqda məlumatlar var. Ötən il Böyük Britaniyanın "Taxe Justice Network" təşkilatı "Offşor zonaların qiyməti" adlı hesabatında Azərbaycanın adı da yer almışdı. Qafqaz regionundan çıxarılan pulun miqdarına görə ölkəmiz ilk yerdə idi. Hesabata görə, 1993-2010-cu illərdə Azərbaycandan offşor zonalara 48 milyard dollar pul ötürülüb.

Ümumiyyətlə, Azərbaycanda dövlət investisiyalarında da iştirak edən şirkətlərin offşor zonalarda qeydiyyatdan keçməsi halları tez-tez müşahidə edilir. Bu isə ictimaiyyətdə haqlı şübhələrə yol açır. Ekspertlər düşünür ki, əslində onlar Azərbaycan məmurlarına məxsus "xarici" şirkətlərdir. Dövlət vəsaitləri bu yolla xaricə çıxarıaraq, müəyyən kapitala çevrilir.

İqtisadçı-ekspert Natiq Cəfərli deyir ki, korrupsiya dövlət üçün xərçəng xəstəliyidir: "Xərçəng insanı necə daxildən yeyib məhv etməyə səbəb olursa, korrupsiya da istənilən dövləti

daxildən yeyib sonradan zəifləməsinə, bütün institutlarının çökməsinə səbəb olur. Azərbaycanda korrupsiya xroniki xəstəlik halındadır. Ölkədə varlanmanın yolu dövlət strukturlarındakı vəzifələrdən keçməkdən ibarətdir. Azərbaycanda bu gün rəsmi şəkildə qeydiyyatda olan, rəsmi vergi verən milyonçu və milyarder yoxdur. Postsovet ölkələrindən Türkmənistanla Tacikistan xaric, Azərbaycan yeganə ölkədir ki, rəsmi milyonçuları

Azərbaycan iqtisadiyyatı bir neçə dəfə böyüyə bilirdi. Deməli, bu adamlar Azərbaycanda öz gələcəklərini görmürlər və ölkənin gələcəyinə inanmırlar. Ona görə də milyardları xaricdəki hesablarına, daşınar-daşınmaz əmlakla, biznes layihələrinə yatıraraq şəkildə yönəldirlər. Təbii ki, ölkədən bu şəkildə çıxarılan vəsait ölkənin güclənməsinə deyil, zəifləməsinə xidmət edir. Azərbaycanda ümumilikdə çıxarılan 48 milyard ölkə iqtisadiyyatına yatırılıbsaydı, bu gün ölkə çoxşaxəli iqtisadi modelə də keçmişdi, geniş istehsal sahələri olardı. Bütün bunlar ölkədə sosial gərginliyin azalmasına xidmət edərdi, əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması da mümkün olardı".

N.Cəfərli deyir ki, korrupsiyanın varlığı maaşların aşağı səviyyədə qalmasına gətirib çıxarıb, bu da öz növbəsində tibbi sığorta, yüksək keyfiyyətli təhsil olmasını problemə çevirir: "Rəsmi maaşlar çox aşağı olan ölkələrdə tibbi sığorta sisteminin tətbiqi böyük problemə çevrilir. Tibbi sığortaya keçilsə,

yoxdur. Əvəzində gizli milyonçular və milyarderlərimiz var. Adları sadalanan sabiq nazirlər, bankirlər də belələrindənndir. Hətta Ermənistanda 77 nəfər rəsmi milyonçu var. Azərbaycanda isə qeyri-rəsmi pul qazanmaq dövlət və hökumət strukturlarında yüksək vəzifə tutmaqdan keçir. Bu gün korrupsiya ölkə resurslarının xaricə daşınmasına səbəb olan əsas amillərdən biridir. Bu gün bir nazirin 4 milyard, o birinin 1 milyardı ölkədən çıxarması onların həm də bu ölkəyə inandıqlarını sübut edir. Çünki bu adamlar öz ölkələrinə inandıqları burda əldə etdikləri böyük vəsaitləri ölkə daxilində investisiyaya çevirərdilər".

Natiq Cəfərli deyir ki, ölkədən çıxarılan böyük pullarla, bir çox həyatı vacib sahələrdə islahatları yekunlaşdırıb xalqın rifahını ən yüksək səviyyəyə qaldırmaq olardı: "Təhsil və səhiyyə sahələrində böyük dəyişikliklər etmək olardı. Həmin pullarla 10 minlərlə insanın işləyib para qazanması üçün zavodlar və fabriklər yaratmaq mümkün idi. idarəetmənin fəlsəfəsi də dəyişdirilməlidir. Korrupsiya mexanizmlərinin olması əhalinin gəlirlərini azaldır, dövlətin həyata keçirməli olduğu sosial layihələrin keçirilməsi əngəllənir. Həmin 48 milyard ölkədə qalsaydı, bu gün Azərbaycan təhsil və səhiyyə üzrə dünyada ilk yerlərdən birini tuta bilirdi".

Azərbaycan iqtisadiyyatı bir neçə dəfə böyüyə bilirdi. Deməli, bu adamlar Azərbaycanda öz gələcəklərini görmürlər və ölkənin gələcəyinə inanmırlar. Ona görə də milyardları xaricdəki hesablarına, daşınar-daşınmaz əmlakla, biznes layihələrinə yatıraraq şəkildə yönəldirlər. Təbii ki, ölkədən bu şəkildə çıxarılan vəsait ölkənin güclənməsinə deyil, zəifləməsinə xidmət edir. Azərbaycanda ümumilikdə çıxarılan 48 milyard ölkə iqtisadiyyatına yatırılıbsaydı, bu gün ölkə çoxşaxəli iqtisadi modelə də keçmişdi, geniş istehsal sahələri olardı. Bütün bunlar ölkədə sosial gərginliyin azalmasına xidmət edərdi, əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılması da mümkün olardı".

N.Cəfərli deyir ki, korrupsiyanın varlığı maaşların aşağı səviyyədə qalmasına gətirib çıxarıb, bu da öz növbəsində tibbi sığorta, yüksək keyfiyyətli təhsil olmasını problemə çevirir: "Rəsmi maaşlar çox aşağı olan ölkələrdə tibbi sığorta sisteminin tətbiqi böyük problemə çevrilir. Tibbi sığortaya keçilsə,

idarəetmənin fəlsəfəsi də dəyişdirilməlidir. Korrupsiya mexanizmlərinin olması əhalinin gəlirlərini azaldır, dövlətin həyata keçirməli olduğu sosial layihələrin keçirilməsi əngəllənir. Həmin 48 milyard ölkədə qalsaydı, bu gün Azərbaycan təhsil və səhiyyə üzrə dünyada ilk yerlərdən birini tuta bilirdi".

Natiq Cəfərli deyir ki, nazirlərin oğurlayıb xaricə çıxardıkları milyardları geri qaytarılması məsələsi çətin, müşkül bir məsələ olsa da, mümkündür: "Azərbaycanda məişət korrupsiyası "ASAN xidmət"lər yaradılmaqla aradan qalxdı. Məmurların aldıqları kiçik rüşvətlər rüsumla çevrilib dövlət büdcəsinə yönəldi. Bu mexanizmlərin yaradılması onu göstərir ki, sistemli yanaşma olduqda rüşvətin kökünü kəsmək olur. Deməli, "ASAN xidmət" vasitəsilə buna nail olundusa, büdcə korrupsiyasına da sistemli yanaşma ilə son qoymaq, ən azı minimuma endirmək mümkündür. Bu gün nazirlərin oğurlayıb xaricə çıxardığı pullar büdcə korrupsi-

6 il cəza alan jurnalistin həyat yoldaşı danışdı

Lamiyə Orucova: "... Çox ağır oldu"

Ötən həftə "Kanal 13" İnternet Televiziyasının rəhbəri Əziz Orucov Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 6 il müddətində azadlıqdan məhrum edildi. "Kanal 13" rəhbəri hökmdən narazıdır və yaxın günlərdə qərardan apelyasiya şikayəti veriləcək.

Bu barədə "Yeni Müsavat"a Ə.Orucovun həyat yoldaşı Lamiyə Orucova məlumat verdi: "Azərbaycan reallıqlarını nəzərə alsaq, bu qərar tam gözlənilən idi. Heç bir həddə hakim Əziz bəyə nə bəraət, nə şərti azadlıq, nə də az il verə bilirdi. İndiyə qədər görmüsünüzmü ki, hakim bunlardan hansısa birini etsin? Mən öz təcrübəmdə bunun şahidi olmamışam. Bu qərarı nə qədər gözləsək də, Əzizin həbsi çox ağır oldu. İnsan qəbullana bilmir. Bu qədar faktın göz ardına vurulması, dəlillərlə sanki onlar yoxmuş kimi davranılması insanı çarçıvadan çıxardır. Ancaq əlimizdən başqa bir şey gəlmir, yazıb pozmaqdan, etiraz etməkdən başqa. İnsan kimdən hara şikayət edəcəyini bilmir. Çünki bilirsən ki, onsuz da baxılmayacaq. Hakim qəbul etmək istəməsə də, ona dəyər verməsə də, bütün Azərbaycan, bütün kolleqalarımızı bilir ki, Əziz bəy suqsuzdur. Onun əlində, başı diktir, hər kəsin yanında. Bütün bu qərarlar, jurnalistlərin həbsi hər şeydən öncə Azərbaycana təzyiqlərə səbəb olur, ölkəmizə başucalığı gətirmir.

Düşünür ki, vətəndaş müraciət edir ki, ona kömək edilsin və görür ki, həmin jurnalistin özünü həbs ediblər. Sizcə, bu hadisələrdən sonra vətəndaşın kiməsə inam qalarmı?"

L.Orucova həyat yoldaşı ilə hökmdən sonra telefonla danışdığını söylədi: "Əzizlə dünən telefonla danışdım. Həmişə salamları var. O da zəhmət qərarın belə olacağını bilirdi. Təbii ki, mübarizəyə davam edəcəyik. Qarşıda apelyasiya məhkəməsi var, ora müraciət edəcəyik. Ümid edək ki, bəlkə orada cüzi olsa da, müsbət qərar çıxar. Bir jurnalistin susdurulması cəmiyyətin susdurulması deməkdir. Biz hər birimiz bu xalqa, vətənə xidmət edirik".

Qeyd edək ki, Əziz Orucov 2014-cü ildə QHT-lərə qarşı başlatılmış cinayət işindən ayrıca icraata götürülmüş istintaq üzrə ittiham edilib.

O, Cinayət Məcəlləsinin 192.2.2-ci (qanunsuz sahibkarlıq; külli miqdarda gəlir əldə etməklə törədildikdə) və 308.2-ci (vəzifə saxtəkarlığı; ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddəsi ilə ittiham edilir. Onun barəsində üçün Nesimi rayon məhkəməsinin qərarı ilə 4 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Ə.Orucov ittihamları qəbul etmir və təqsirsiz olduğunu bildirir.

Həbsdə olan REAL sədri İlqar Məmmədovun azadlığa buraxılması barədə Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinin Azərbaycana qarşı başladığı prosedurdan isə hələ bir xəbər yoxdur. Dekabrın 11-də başladılan xüsusi prosedura da hələ işin gedişində müsbət rol oynamır. Bu ayın sonuna qədər müəmmali vəziyyətin davam edəcəyi, ya ilin sonunda, ya da gələni illəvvəllərində İ.Məmmədovla bağlı "yaşıl işi"nin yandırılacağı bildirilir.

□ Cavansir ABBASLI

yası hesabına gerçəkləşib. Bu sahəyə nəzarət ciddi şəkildə zəifdir. Büdcədən ayrılan pulların xərclənməsinə nəzarət şəffaf deyil. Büdcədən ayrılan pulların xərclənməsinə nəzarət yox səviyyəsindədir. Hesablama Palatası fiziki olaraq da büdcədən ayrılan vəsaitlərin xərclənməsinə nəzarət edə bilməz. Güclü, nüfuzlu məmurlar Hesablama Palatasının yoxlama aparmasına belə imkan vermirlər. Nəticədə büdcədən çox böyük pullar oğurlanır və xaricə daşına bilir".

İqtisadçı ekspert deyir ki, büdcə vəsaitlərinin xərclənməsi ilə bağlı hesabatlar hazırlayan qeyri-hökumət təşkilatları da sıradan çıxarılıb: "Bu gün

müstəqil QHT-lər yoxdur, olanlar isə hökumətin dostuna çevriliblər. Hökumət nəzarət mexanizmlərinin olmasında maraqlıdırsa, QHT-lərin dövlət strukturlarına, büdcədən ayrılan xərclərə nəzarət etmələri üçün şərait yaratmalıdır. Media nəzarəti də əsas mexanizmlərdən biridir. Dünyanın sivil ölkələrində mediaya çıxan korrupsiya skandalı ciddi araşdırma mövzusu çevrilir. Azərbaycan mediasında tez-tez korrupsiya sxemləri ilə bağlı yazılar dərc olunur. Amma heç bir nəticəsi olmur. Bu nəticəsizlik, cəzasızlıq mühiti iri çaplı məmurların korrupsiyaya bulaşmasına yol açan əsas amillərdən biridir".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Türkiyənin Uludağ Universitetində Azərbaycan bayrağına sayğısızlıq edilməsi məsələsi gündəmdən düşmür. Ali məktəbin ilahiyyat professoru Salih Payın Ermənistan bayrağının universitetin bayraqları sırasından çıxarılmasını əsas götürərək, Azərbaycan bayrağının endirilməsi barədə verdiyi qərara ölkəmizdən sət təpkilər var. Mətbuat və sosial şəbəkələrdə professorun sət şəkildə cəzalandırılması tələb olunur.

Xüsusilə son zamanlar Türkiyədə hər iki ölkə arasındakı qaradışıq əlaqələrə xələl gətirmək üçün bu cür tərribatçılıq hallarının artması ciddi narazılıq doğurub. Qeyd edək ki, Uludağ Universitetində bayrağımızla bağlı anlaşılmazlıq aradan qaldırılıb.

Modern.az saytı məsələ ilə bağlı Azərbaycan Təhsil və Kültür Dərnəyinin sədri Aygün Həsənoğlu ilə əlaqə saxlayıb. O, məsələnin həll edildiyini deyib:

"Türkiyədə hansısa yerdə Azərbaycan bayrağının endirilməsi, Türkiyə dövlətinin və xalqının mövqeyi deyil. Bu, universitet rəhbərinin hansı əqidənin sahibi olması ilə bağlıdır.

Sovet sistemindən çıxmış deyə hansısa ölkədə kimə nəse bir neqativ iş görəndə dərhal dövlətin adına yazırıq. Halbuki sosial şəbəkələrdə Türkiyə dövlət başçısının ünvanına aşağılayıcı fikirlər söyülünür. Bu işə təbib ki, Azərbaycan dövlətinin mövqeyi deyil. Ona görə də universitet rəhbərinin hərəkəti qəbul edilməzdir və bunun qarşısı alındı. Bayraq yerinə qaytarıldı".

Aygün Həsənoğlu bu cür məsələlərdə daha diqqətli olmağı tövsiyə edib:

"Ona görə də mətbuat bu cür məsələləri işıqlandıran zaman diqqətli olmalıdır. Televiziyalar, qəzetlər, saytlar ayrı-ayrı konsulluqların nəzarətindədir. Dövlətin nəzarətində deyil. Məsələn, mən bu gün əgər pulum olarsa, çox rahat şəkildə Türkiyədə televiziya açə bilərəm. Medianın, universitetlərin bir çoxu özəldir. Türkiyə demokratik ölkə olduğundan hər kəs fikrini açıq deyə bilər. Ona görə də Uludağ Universitetinin rektorunun etdiyi Türkiyə dövlətinin adına yazıla bilməz".

Türkiyədə yaşayan azərbaycanlı politoloq Toğrul İsmayıl "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Uludağ Universitetində baş verən hadisənin xoşagəlməyən olduğunu söylədi: "Bu hadisənin çox da böyüdülməsi, şişirdilməsi doğru deyil. Bir professorun davranışı Türkiyə millətini, dövlətini əks etdirməz, o fərdin özünü əks etdirər. Bu insanın görüşlərinin təzahürü ola bilər. Azərbaycanda bəzən bu cür hadisələri şişirdirlər. Onu da vurğulamaq yerində olar ki, nə qədər kiçik hadisə olsa da, Azərbaycanın burada yaşayan ziyalıları bu məsələdə çox həssaslıq göstərdilər. Türkiyədəki dostlarımız da eyni münasibəti sərgiledilər. Müdaxilə edildi, məsələ həll olundu, artıq Azərbaycan bayrağı yerinə qoyulub, insident bitib. Müəllim də xəbərdarlığını alıb. Azərbaycanın

Türkiyədə Azərbaycan bayrağına sayğısızlıq edən professor işdən çıxarıldı

Toğrul İsmayıl: "Bir professorun davranışı Türkiyə millətini, dövlətini əks etdirməz, o fərdin özünü əks etdirər"

Türkiyədəki səfirliyinin nümayəndəsi həmin yere gedib, araşdırmalar aparıb. Biz azərbaycanlıların təpkisinin olması olduqca anlaşılandır. Amma bu hadisəni Türkiyədəki bəzi proseslərlə, Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri ilə bağlamaq mənə görə doğru deyil. Necə ki, erməni sevdalısı olan və Azərbaycanın xoşuna gəlməyən bəzi məsələləri dəstəkləyənlər var, unutmamaq lazımdır ki, Azərbaycanda da yetərincə Türkiyəni pisləyən, Türkiyədəki prosesləri tənqid edən, ona sət mövqə göstərən insanlar az deyil. Bu məsələlər iki toplum arasında problemlər kimi göstərilməməlidir. İki ölkə arasındakı münasibətlər bundan çox-çox üstündür. Əlbəttə, bu tipli hadisələrin olmaması üçün biz ziyalıların üzərinə böyük işlər düşür. Biz hadisələri yaxından izləyirik. Bəziləri səslərini çıxarıb, bəziləri də səsiz olub, belə məsələlərin həlli üçün əllərindən gələni edirlər. Azərbaycan diasporu və buradakı azərbaycanlılar bu məsələdə həssas olduqlarını tam

göstərdilər, lazımı addımlarını atdılar. Separatçı bölgəyə səfər edən 4 türk vətəndaşının gündəmdən düşməməsi və yenidən müzakirələrə səbəb olması barədə deyə bilərəm ki, Türkiyə böyük dövlətdir, burada ən müxtəlif xalqlar yaşayırlar. Hətta bizi bəzən təəccübəndirən odur ki, Türkiyə Böyük Millət Məclisində separatçı çağırışlar edən millət vəkilləri təmsil olunur. Türkiyə demokratiyə ölkədir. Həmin vətəndaşların işğal edilmiş Azərbaycan ərazilərinə səfər etmələri barədə deyə bilərəm ki, məsuliyyət Azərbaycan dövlətinin üzərinə düşür. Beynəlxalq qanunları öndə tutaraq, lazımı cəzaları tətbiq etməsi lazımdır. Çünki onlar işğal edilmiş ərazilərə getməklə beynəlxalq qanunları pozublar. Biz Türkiyədə yaşayan azərbaycanlı ziyalıları olaraq, üzərimizə düşənləri etməyə hazırıq və edirik də. Bunlardan ən başlıcası iki ölkə arasındakı münasibətləri inkişaf etdirmək, hay-küylə deyil, gərək işlə bunları ortaya qoymaqdır. Burada Azərbaycan

dövlətinin də biz ziyalıları dəstəkləməsi yerində olardı. Mənə görə bu çərçivədə bəzi fəaliyyətlər yetərli deyil. Bunun yenidən gözdən keçirilməsi vacibdir. Türkiyəyə göndərilən səfirimiz Xəzər İbrahiminin fəaliyyəti ilk mərhələdə xoşa gəlindir. İnşallah, davamı gələr. Buradakı bütün çevrələrlə ən azından görüşməyə çalışır. Amma əskiklərimiz çoxdur. Qardaş dediyimiz ölkədə azərbaycanlıların səsinə yayan nə yazılı media, nə radio, nə də televiziya var. Nəticədə Azərbaycanın haqlı səsinə yaymaqda müəyyən problemlər yaşanır".

Politoloq Azərbaycan dövlətinin belə məsələlərdə üzərinə düşən işlərə də toxundu: "Azərbaycan dövlətinin üzərinə düşən əsas işlərdən biri Türkiyədəki diasporasını, aydınlarını, ziyalılarını tək türk ictimaiyyətinə deyil, Azərbaycan ictimaiyyətinə də tanıması lazımdır. Əl-ələ vermədən bu tipli məsələlərin öhdəsindən gəlmək imkansızdır. Belə məsələlərdə birlik, həmrəylik çox vacibdir. İşbirliyində qısqançlıqla

rı kənara qoymaq lazımdır. Sözügedən insident əslində böyük bir insident deyil, xoşagəlməyən bir hadisədir. Zamanında olan müdaxilə sonunda məsələ həll olundu. Bu insidentin iki ölkə, xalqlar arasındakı münasibətlərə mənfi təsir edəcəyini düşünmürəm. Çünki belə hadisələr olacaqdır, buna hazırlıqlı olmaq lazımdır. Bu cür hadisələr Azərbaycanda da, Türkiyədə də baş verə bilər. Sadəcə, belə hadisələri şişirtmədən həll etmək vacibdir, necə ki, indiki kimi. Amma deyildiyi kimi, "Milçək kiçik olsa da, mədə bulandırır". Eyni şəkildə mədə bulandırıcı hadisə

sevən hər kəsin səsi olan yazısı orijinal variantda, yeni Anadolu türkcəsində müsavat.com saytında təqdim edilib. Ona görə ki, Aygün Attarın bu yazısı həm də Türkiyənin səsidir. Azərbaycana qaradaş Türkiyəmiz!

"Ay -ulduzlu bayrağımız - Aygün Attarın yazısı" başlıqlı həmin yazı ilə http://musa-vat.com/news/ay-uzduzlu-bayragimiz-aygun-attarin-yazisi_491741.html linkinə daxil olaraq tanış ola bilərsiniz.

Günün sonunda işə xəbər yayıldı ki, məlum davranışı göstərən professor artıq işdən

azad edilib. Bu tipli hadisələr olan kimi qəti şəkildə deyirəm ki, üzərinə gediləcək və həll olunacaq. Son insidentin həllində əməyi keçən, iş görənlər hər kəsə sizin vasitənlə təşəkkür etmək istəyirəm".

Nəzərə çatdırıraq ki, Türkiyədə yaşayan həmvətənimiz, tanınmış ziyalı, sabiq universitet rektoru, professor Aygün Attar da Türkiyədə bir universitetdə Azərbaycan bayrağının bayraqlar asılan stenddən endirilməsi ilə bağlı yaşanan xoşagəlməz olay barədə yazı qələmə alıb. Hörmətli A.Attarın həmin dəyərli, Azərbaycanı

azad edilib.

Yenicag.az saytı xəbər verir ki, Uludağ Universitetinin müəllim-tələbə heyəti, o cümlədən Türkiyə və Azərbaycan ictimaiyyətinin kəskin reaksiyasını nəzərə alan rəhbərlik tərifi professoru işdən azad edib.

Məlumatla görə, hazırda Salih Payın fəaliyyəti ilə bağlı araşdırma aparılır.

Göründüyü kimi, universitet rəhbərliyi məsələnin həssaslığını nəzərə alaraq, Azərbaycan bayrağına hörmətsizlik edən professorun dərslərini verib.

□ **Cavanşir ABBASLI**

Qəzzafinin oğlu Livianın prezidenti olmağa hazırlaşır

Livianın qətlə yetirilmiş diktatoru Müəmmar Qəzzafinin oğlu mühəndis və filosof Seyf əl-İslam 2018-ci il prezident seçkilərində iştirak etməyə hazırlaşır.

Avropa.info xəbər verir ki, bu haqda "Egypt Today" qəzeti Qəzzafi ailəsinin mətbuat katibi Basem əl-Hasimi əl-Sula istinadən yazır. Qəzzafinin oğlu artıq seçki platformasını da hazırlayıb və onu seçicilərə təqdim etməyə hazırlaşır. Seyf əl-İslam hesab edir ki, onun seçki platforması BMT-nin iştirakı ilə ölkəsinə keçid mərhələdən stabilliyə gətirib çıxara bilər.

Ehtimal olunur ki, Qəzzafinin oğlu Liviya qruplaşmaları arasında əməkdaşlığı möhkəmləndirsin. Onun iri Liviya qəbilələrinin dəstəyini aldığı və seçkidə qalib gəlmək şansının yüksək olduğu bildirilir.

Bir neçə ərəb şahzadəsi və onların oğulları artıq üç gündür ki, Ermənistanın oliqarx siyasətçisi Qaqik Sarukyanın qonağıdır. İstiPress-in məlumatına görə, bu barədə İrəvanda dərc olunan "Qraparak" qəzeti məlumat yayıb. Qəzetin yazdığına görə, gələn qonaqlar arasında Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin (BƏƏ) prezidenti şeyx Zahid əl-Nahayyanın böyük oğlu da var. Qəzet yazır ki, ərəb şeyxləri Ermənistan iqtisadiyyatını dəstəkləmək üçün sərmayə qoymağa qərar veriblər. Həmçinin qəzet bildirir ki, ərəb şeyxləri İrəvandakı qohumlarını görməyə gəliblər.

Qeyd edək ki, müxtəlif erməni mənəbləri iddia edirlər ki, indiki Əbu-Dabi əmiri, BƏƏ prezidenti şeyx Xəlifə ibn Zahid əl-Nahayyanın ana tərəfi ermənidir. Bu xətlə onlar həm də Səudiyyə kralı Salmanla da qohumdurlar, erməni mətbuatı kral Salmanın da anasının erməni olmasından yazır.

Erməni mətbuatının yazdığına görə, Səudiyyə krallığının əsasını qoymuş Abdel Əziz ibn Saud 1915-ci ildə başlamış erməni qiyamı zamanı Türkiyədən qaçmış erməni qızı ilə evlənib.

Ərəb şeyxlərinin Ermənistanla sərmayə yatırması bu ölkənin gücləndirilməsi deməkdir ki, bu da, dolayısı ilə Qarabağın Ermənistan ordusu tərəfindən işğalına dəstək verməsidir.

Təəssüf doğuran hal həm də budur ki, səfər Türkiyənin sədrliyi ilə keçirilən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının zirvəsindəki çıxışlarda işğala, terrora qarşı çağırışların səslənməsindən, İslam dünyasının bu kimi hallara qarşı səfərbər olunması barədə çağırışlardan sonraya təsa-

düf edib. Hansı ki, Azərbaycanın dövlət başçısı da İslam aləmini məscidlər dağıdan Ermənistanla əlaqələrdən çəkinməyə çağırırdı. Ancaq görünən budur ki, bəzi ölkələr və özlərini müsəlman adlandıran insanlar üçün dəyərlər məfumu deyilən bir şey yoxdur.

Budur, Ermənistanın təbii resurslar və energetika infrastrukturunu naziri Aşot Manukyan İrana səfər edib. Axar.az xəbər verir ki, səfər çərçivəsində o, İran Milli Qaz Şirkətinin beynəlxalq əlaqələr üzrə direktoru Behzat Babazadə ilə görüşüb. Görüş zamanı tərəflər Ermənistanla İran qazının tədarükünün artırılması barədə razılıq əldə ediblər. Manukyan Tehrandə həmçinin erməni iş adamları ilə də görüş keçirib.

Türkiyənin Erciyes Universitetində ermənişünaslıq bölümü başqanı, Azərbaycan-erməni Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri Qafar Çaxmaqlı bu mövzular barədə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, iş adamı Karen Karapetyan Ermənistanın baş naziri

Ərəb şeyxlərini Ermənistanla apararan səbəblər

Qafar Çaxmaqlı: "Ermənilər özlərinin mənafeyi naminə şeytani da yoldan çıxardılar"

olandan sonra Ermənistan iqtisadiyyatına investisiya cəlbinə önəm verməyə başlayıb: "Hətta iqtisadiyyat Nazirliyi indi - iqtisadiyyat və investisiyalar Nazirliyi adlanır - sərmayə cəlb edilməsi üçün Ermənistanın bank sistemində islahatlar aparılmağa və buraya da xaricdə təhsil almış ekonomistlər, maliyyəçilər geti-

rilməyə başladı. İş adamları ilə bir neçə dəfə toplantılar keçirilərək Ermənistanı iqtisadi krizisdən xilas etmək üçün yollar axtarıldı. Eyni zamanda ərəb ölkələri ilə əlaqələr qurmaq üçün xüsusi proqram hazırlandı. Özü də hər bir ərəb ölkəsi ilə çalışmaq seçilmiş iş adamlarına tapşırıldı. Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri ilə indi "Çiçəklə-

nən Ermənistan" Partiyasının sədri Qaqik Tsarukyan məşğul olur. Onun Dubayla ciddi ticarət əlaqələri var". **Q.Çaxmaqlı qeyd etdi ki, ərəb şeyxlərinin nümayəndələrinin də Ermənistan səfərləri bununla əlaqədardır:** "Bu adamları başqa şeylər maraqlandırmır. Onlarda müsəlman təəssübkeşliyi axtarmaq mənasız cəhddir. Gəzmək, yeyib içmək, eyş-işrət... Guya onları Azərbaycana müsəlman faktoru cəlb edirdi? Ermənistan bu işdə maraqlı olduğundan onlara hər cür şərait yaradılacağı şübhəsizdir. Ermənistan hələ bir açıq iqtisadi zona da yaratmaqdadır. Bu, İran sərhədində, Meğri rayonunda yaradılır. Buraya ciddi sərmayə qoyulur. Təəccüblü də olsa, srağagün "Kenton" TV-də Ukrayna nazirlərindən birinin müsahibəsində Ukraynanın

da buraya maraqlı göstərdiyi vurğulanırdı. Ərəb şeyxlərinin övladlarının buraya gəlməsində bu məsələnin də müzakirə olunacağı istisna deyil".

Ekspert qeyd etdi ki, "Ərəblər Ermənistanla nə axtarır?" sualının cavabını Ermənistanın istəyi ilə uzlaşdıraraq, belə bir mənzərə alınacaq: "Ermənilər özlərinin mənafeyi naminə şeytani da yoldan çıxardılar. Qaldı ki, Ermənistanın işğalçılıq siyasətini dəstəkləmək məsələsinə, yenə də bu fikir ortadadır ki, bəzi ərəb ölkələri heç Fələstini də müdafiə etmədilər. Türkiyənin təşəbbüsünə qoşulmadılar. O da təsadüfi deyil ki, İsrail iki gün öncə 8 ərəb ölkəsi ilə çox yaxşı əlaqələrinin olduğu və bu əlaqələrin davam etdirildiyi barədə bəyanat verdi. Onların arasında Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri də var. Bunları təhlil edərkən Ermənistanla ərəblərin "nə axtardığı" sualına bir az cavab tapa bilərik. Demək, İslam həmrəyliyi deyilən şey yoxdur, var idisə, İran nədən bizim deyil, Ermənistanın tərəfindədir? Özümlü aldatmamalıyıq. Bakı da siyasətini bu istiqamətdə dizayn etməlidir".

□ **Cavid TURAN**

"Rusiya prezidentinin iştahı artdığından Qərbi dövlətlərinə də girişib"

Elxan Şahinoğlu: "Rusiyada internet texnologiyalarının inkişafına xüsusi önəm verilir"

"Vladimir Putin 1999-cu ildə keçmiş prezident Boris Yeltsin tərəfindən Rusiyanın baş naziri vəzifəsinə təyin edildikdə kimsə onun qısa zamanda yüksək reytingli siyasətçiyə çevriləcəyini proqnozlaşdırmırdı".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu bu fikirləri Rusiya prezidenti Vladimir Putinin 2018-ci ildəki prezident seçkilərində namizədliyini irəli sürəcəyi barədə mövqeyini "Yeni Müsavat"a şərh edərkən söylədi. Ekspert qeyd etdi ki, Putinin ulduzu ikinci çəçen savaşında parladı: "Putin bəzi çəçen silahlı birliklərinin Dağıstana hücumundan istifadə edərək

qoşunları Çeçenistana yeritdi. Böyük qətlər hesabına əldə edilən qələbə Putinin reytingini yüksəltdi. Həmin ərəfədə neftin qiymətlə-

rinin yüksəlməsi Rusiyanın maliyyə ehtiyatlarını artırdı ki, bu amil də onun işinə yaradı, prezident kursusunda möhkəmləndi". **E.Şahinoğlu**

xatırladı ki, Putin SSRİ-nin dağılmasını "əsrin faciəsi" adlandırmışdı: "Putin açıq deməsə də, SSRİ-nin xiffətini çəkir, Rusiyanın imperiya imkanlarını geri qaytarmaq istəyir. 2008-ci il Gürcüstana müdaxiləsi, 2014-cü ildə Kırımın işğalı buna sübutdur".

Sovet Rusiyası vaxtilə ikinci, üçüncü dərəcəli ölkələrdə siyasi proseslərə müdaxilə edirdi. Ancaq indi Putin Rusiyası ABŞ-da, İtalyada və digər Avropa ölkələrində prezident, parlament seçkilərinə, konstitusiyaya aktının qəbulu prosesinə öz xeyrinə müdaxilələr edir, hətta TAP layihəsinin real-

laşmaması üçün İtalyada bəzi qüvvələri hərəkətə gətirir. Maraqlıdır, ölkəsi dünyanın super gücünün sanksiyası ilə üz-üzə qalan Putin bunu necə bacarır? Özü də bu kimi məsələlərdə Rusiya az qala ABŞ-ı qabaqlayır. Hətta Rusiya kiberhücumlarla da öndədir. Görün hansı vəziyyət yaranıb ki, NATO baş katibi Yens Stoltenberq alyansın çevik reaksiya qüvvələrini son üç il ərzində üç dəfə artırıqlarını bəyan edib. Həmçinin deyib ki, bu, ciddi kiberhücum NATO-nun kollektiv müdafiə barədə 5-ci bəndinin işə düşməsinə gətirib çıxara bilər. Stoltenberq bütün bu tədbirləri Rusiyanın aqressiv hərəkətləri ilə izah edib. Görünən budur ki, Rusiya indiki halı ilə belə, NATO-ya qarşı hücum mövqeyində oynayır. Odur ki, ortaya suallar çıxır, Kreml nələrin sayəsində buna nail ola bilər? Rusiya Federasiyasının texnologiya sahəsində inkişafa nail olması sirri nədir?

E.Şahinoğlu bildirdi ki,

Rusiya prezidentinin iştahası artdığından Qərbi dövlətlərinə də girişib: "Mən şübhə etməm ki, ABŞ, Fransa və digər ölkələrin seçkilərinə internet müdaxilələri, ayrı-ayrı namizədlərin gizli dəstəklənməsi əmri Putindən gəlib. Rusiyada internet texnologiyalarının inkişafına xüsusi önəm verilir". **Politoloq bu mövzudan bəhs edərkən maraqlı bir məqamı da bölüşdü:** "Mən bir araşdırma zamanı Sankt-Peterburqda, yeni prezidentin doğulduğu şəhərdə internet şəbəkəsinin varlığını təsbit etmişdim. Həmin şəbəkənin məqsədi məhz hədəf dövlətlərdə kiberhücumlar həyata keçirmək, seçkilərdə Rusiyanı tənqid edən namizədləri gözəndə salma kampaniyalarını reallaşdırmaqdan ibarət idi. Dünyada ən güclü internet texnologiyaları ABŞ-dadır. Ona görə ABŞ məsələsinin üstünü açıqdan sonra Rusiyanın kiberhücumlarını neytrallaşdırmağa başlayıb. Digər Qərbi dövlətləri də Rusiyadan olan hücumlara qarşı müdafiə sistemlərini gücləndiriblər. Məncə, Putin də anlayıb ki, artıq əvvəlki kimi kiberhücumları həyata keçirə bilməyəcək".

□ **ELŞAD, "Yeni Müsavat"**

Dövlət mollası

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Orta

məktəblərin 9-cu sinfi üçün "Ədəbiyyat" dərslərini tənqid eləmişdim (bax: "Yeni Müsavat" və musavat.com, 13 dekabr, 2017, "Ədəbiyyat dərsləri haqda" yazısı). Buna dərslərin müəllifi "Bakı" nəşriyyatı cavab veribdir. Cavaba görə təşəkkürümü bildirməklə yanaşı, bunun məsələni həll etmədiyini yazmalıyam. Çünki nəşriyyatın cavabını qısa olaraq belə ümumiləşdirə bilərəm: "Kitabın 20-ci əsr ədəbiyyatımızdan bəhs etməsinə baxmayaraq üz qabığına Nizamın əsərinə çəkilən rəsmi yerləşdirilməsinin səbəbi odur ki, Nizami əsrlərə sığışmır; biz bir çox ədəbiyyat dərslərinə Nizamiyə həsr edilən rəsm veririk; ümumiyyətlə, Nizami dövlət rəhbərliyinin diqqətindədir, sən kimsən bəs və sairə". Süleyman Rüstəmi tənqid eləməyimdə də Heydər Əliyevdən sitatla cavab veriblər. Görünür, hörmətli nəşriyyat nümayəndələri sovet dövrü ədəbiyyatı haqda dərsləri yazanda o dövrə çox aludə olublar, hətta başları qarışdırıldı. Çünki bizim yadımıza gəlir, o vaxtlar istənilən kitabın, dərslərin, çap məhsulunun giriş fəslində-filanda mütləq partiya rəhbərliyindən, Sov.İKP-nin hansısa qurultayından sitatlar verirdi. Daha bu cür cavabdan sonra mənəm nə sözümlə ola bilər? Canımdan bezməmişəm.

Ancaq hər sahədə dövlət siyasətinə, dövlətçiliyimizə arxayın olmaq da yaxşı deyildir, iqtidarın təzə efirə buraxdığı, neft qiymətlərində böhrandan sonra çıxan özünüməliyyətləşdirmə proqramına ziddir. Haçana qədər Nizamın portretləri arxasında gizlənmək olar? Bəyəm dövlət rəhbərliyi onu tərifləyib, bütün dərslərə "İsgəndərnamə"dən rəsmlər vurmalıyıq? Belə tikinti şirkətlərimiz "Kərpickəsən kişinin dastanı" əhvalatından təsirlənib Bakıda evləri palçıq kərpiclərdən yoğursun? İdmançılarımız bellərində dana gəzdirib Fitnə əhvalatını məşq eləsinlər?

Əlbəttə, bunlar mənim subyektiv və mənasız fikirlərimdir, arzu edərəm, "Bakı" nəşriyyatı "Bakı" futbol klubunun taleyini yaşamasın, kitablara qoyulan vergilərin artırılmasından isə zəhmətkeşlərimizə qoşulub zövq alsınlar.

Sözgeçisi, dini işlər idarəmizdən Mübariz müəllim gələn il mollalara dövlətin maaş verəcəyini anons edibdir. Maraqlı məsələdir. Görəsən, bizdə qanunla dövlət və din bir-birindən ayrı sayılsa da, niyə dövlət din xadimlərinə maaş verəcəkdir? Burada niyə ayrışdırılıq qoyulur, ancaq müsəlman din xadimləri seçilir? Dövlət büdcəsində imkan tapıb xristian keşişlərə, yəhudi ravvinlərə, kriptən və buddist rahiblərinə, nə bilim, Uçan Makaron Canavarına və cedaylara pərəstiş edənlərə də maaş verəcəyimiz? Çünki biri yesin, o biri baxsın - Allaha da xoş getməz. Əgər verilməyəcəksə, narazılıq yaranar. Düşmənlərimiz bundan istifadə etməyə çalışar. Çox pul da lazım olmaz, mənə bütün keşişlərimizə maaş vermək üçün bir gülüşünin illik məsrəfinə büdcədən xərclədiyimizin heç yarısı getməməlidir.

Burda bir fikir ayrılığı da yaranır ki, dövlət və bu dünya fanirsə, din xadiminin dövlətdən maaş alması məkruldurmu, bəlkə haramdır? Hədislərdə bu barədə nə söylənilir? Ümid edirik Allahşükür müəllim Çexiyadan müqəddəs Marketa xanım həzrətlərinin ziyarətindən qayıdanda biz fəqirlərin bu suallarına cavab verməyə özündə güc tapacaqdır. İlahi, amin. Uzaqdan-yaxından gələnlərin ruhuna bir salavat zikir eləyək.

Əgər din xadimlərinə maaş vermək kimi ənənələrə qayıdırsaq, mənə onlara rütbə verilməsi də bərpə olunmalıdır, çünki sovetin vaxtında bəzi molla yoldaşlar hətta polkovnik rütbəsinə qalxmışdılar.

Dost-tərəfdəşlər üçün yeni Qüds sınağı

ABŞ prezidenti Donald Trampın Qüdsə bağlı məlum qərarı "arı yuvasına çöp" soxmaq kimi bir effekt yaratdı. Dost-müttəfiqlərin yenidən səf-nəzər edilməsinə səbəb oldu. Görünən budur ki, ələlxüsus, qardaş ölkə Türkiyənin İsrailə əlaqələri növbəti və ciddi sınaqla üzləşib. Tərəflər arasında başlayan və artıq hədə ritorikasına keçən söz dueli buna sübutdur.

Bu da növbəti fakt. İsrailin müdafiə naziri Aviqdor Liberman deyib ki, İsrail hökuməti Türkiyə ilə iqtisadi əlaqələri yenidən nəzərdən keçirməlidir. Bu barədə o, özünün facebook səhifəsində Türkiyə lideri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Qüdsə bağlı açıqlamasını şərh edərkən yazıb.

"Son aylar ərzində Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan istənilən bəhanədən istifadə edərək İsrailə qarşı təhrikçi bəyanatlar verir. Fikrimcə, biz Türkiyə ilə münasibətlərimizdə çox şeyə yenidən baxmalıyıq" - nazir bildirib. Liberman İsraildən Türkiyəyə, oradan da Avropaya gedəcək qaz boru kəmərinin inşasına qarşı olduğunu da deyib: "Düşünürəm ki, bu, böyük strateji yanlışlıq olardı. Obrazlı desək, qaz borumuzun "ventili" Ərdoğanın əlində olacaq".

Xatırladaq ki, iki gün öncə Rəcəb Tayyib Ərdoğan Trampın qərarına etiraz olaraq, Türkiyənin İsraildəki səfirliyini Təl-Əvivdən Şərqi Qüdsə köçürəcəyini bəyan edib. "Biz artıq Şərqi Qüdsü Fələstin dövlətinin paytaxtı elan etmişik. Yaxın günlər ərzində səfirliyimizi də açacağıq", - deyərək vurğulayıb. Bundan bir neçə gün qabaq isə İstanbulda Ərdoğanın ev sahibliyi ilə Qüds zirvəsi keçirilib və Trampın məlum qərarı sət şəkildə pislənib. Ərdoğan həmçinin İsraili "terrorçu dövlət" adlandırıb.

Beləcə, bu günə yekun belədir ki, Trampın qərarından onuz da kövrək olan Türkiyə-İsrail münasibətləri ən çox zərər görməkdədir. Avidqor Libermanın son açıqlaması isə göstərir ki, bu neqativ proses hələ bitməyib. Odur ki, bir sual açıq qalır: Qüds ətrafında situasiyanı süni şəkildə gərginləşdirmək kimə lazım idi - Amerikayamı? Gerçəkdəmi Ağ Ev bunun uzaqgedən nəticələrini hesablamayıb və Ankaranın yəhudi dövləti ilə münasibətlərini pozmaq hədəfi güdüüb? Belədirsə, onda niyə pozmaq istəyib? Axı Türkiyədə hakimiyyətdə AKP olmasa belə, Qüds məsələsində qardaş dövlətin mövqeyi daşlaşmış və burada siyasi bazarlığa gedəcək qüvvə yoxdur.

Bir şeyi əminliklə söyləmək olar ki, Türkiyə-İsrail gərginliyi ermənilərin və erməni lobbisinin maraqlarına cavab

İsrailin Azərbaycana ehtiyacı yaranıb - "qızıl orta" nı necə tapmalı

Yəhudi dövlətinin müdafiə nazirinin qardaş ölkəyə ünvanlı təhdid mesajından Azərbaycana da "pay" düşür, çünki...; İsrail qazı Türkiyədən yan keçməklə Avropaya çatdırıla bilirmi? - Gündəmin daha bir sualı...

verir. Həm də o səbəbə ki, belə situasiya İsrailə yaxşı əlaqələrə malik Azərbaycana da diskomfort yaradır. Çünki İsrail ölkəmizin strateji tərəfdaşı, hərbi-texniki sahədə geniş əməkdaşlıq etdiyimiz bir neçə mühüm dövlətdən biri, Bakı-Ceyhan neftinin alıcılarından biridir.

Azərbaycan ordusunun hərbi və döyüş qabiliyyətinin artırılmasında bu tərəfdaşlıq böyük önəm kəsb edir. Söhbət həm də son illər bəzi döyüş sistemlərinin birgə istehsalının qurulması sahəsində əldə olunmuş uğurlardan gedir - hansı ki, ötən ilin aprelindeki "4 günlük müharibə" zamanı özünü qabanıq şəkildə göstərib.

Doğrudur, Azərbaycanın silah tədarükçülərindən biri olmasında İsrailin özü də böyük mənfəət qazanır. Ancaq Türkiyə ilə, əksər İslam dövlətləri ilə, İƏT-lə gərginləşən münasibətlər istər-istəməz, bu sferaya da dolaylı təsirini göstərər, neqativ rəngini qata bilər ki, bundan da İsrail büdcəsi ziyan görər.

Bu mənada Türkiyə-İsrail illişgillərinin kritik həddə gəlməsi əslində hamıdan çox yəhudi dövlətinin marağında olmalıdır. Qüds qərarının bu xü-

susda zaman və şərtlər etibarilə əsla yerinə düşmədiyini etiraf etmək lazımdır.

Bundan başqa, İsrail qazının Türkiyə, TANAP və TAP vasitəsilə Avropaya çıxarılması ilk növbədə İsrailin özünün faydasıdır. Çünki bu, ən əlverişli marşrutlardan biri hesab olunur. TANAP və TAP isə Azərbaycanın "Şahdəniz-2" qazını Avropa bazarlarına daşıyacaq Cənub Qaz Dəhlizinin əsas seqmentləri sayılır. Gələcəkdə İsrail, İran və türkmən qazı da bu kəmərlə nəql edilə bilər ki, bu da kəmərin rentabelliyyətinin artması demək olar.

Əlavə edək ki, İsrailin indiki müdafiə naziri Avidqor Liberman həm də Azərbaycanın lobbiciliyini edən siyasətçilərdən biridir. Bakı bu lobbiciliyi həmişə qiymətləndirir. Yəhudi lobbisinin global siyasətə, ABŞ-ın xarici siyasət kursuna təsiri də məlumdur. Fəqət, Libermanın Türkiyə əleyhinə son statusundan, neqativ planda təəssüf ki, Azərbaycana da "pay" düşür. Bakı üçün seçim problemi olmasa da, "qızıl orta" problemi yaranır. Səbəbini izah elədik.

Hərçənd "qızıl orta" məsələsi artıq İsrailin də problemi ol-

malıdır. Çünki böyük oyunda karta indi həm də yəhudi dövlətinin geosiyasi və iqtisadi maraqları qoyulub. Yeni bumeranq effekti. Türkiyə və Azərbaycanın isə İslam aləmində artan yeri və nüfuzunun, habelə bu ölkələrdəki yəhudi icmasının mövcudluğunun, nəhayət, iki qardaş ölkənin yəhudi dövlətini diplomatik münasibətlərdə olduğu tək-tük müsəlman ölkələri olması faktının İsrail üçün məxsusi önəmi var. Bunu da İsrail rəsmiləri ciddiyyə almaya bilməzlər.

Diqqətçəkicidir ki, Türkiyə mövzusunda sət danışan A.Liberman uydurma erməni "soyqırımı" iddiasının İsrail tərəfindən tanınması məsələsində ənənəvi soyuqqanlı mövqə ortaya qoyub - həm də Bakı ilə münasibətlərə görə. Sitat: "Türkiyəyə qarşı cavab addımı kimi "erməni genosidi"nin rəsmi Təl-Əviv tərəfindən tanınması istisnadır. Mən düşünürəm ki, biz bu məsələni araşdırmalıyıq. Ən əvvəl bu, mübahisəli, tarixi və nəzəri məsələdir. İkincisi də bizim Bakı ilə, Azərbaycanla əlaqələrimiz sözsüz ki, bizdən ötrü mühümdür".

□ Siyasət şöbəsi, "Yeni Müsavat"

Son zamanlar NATO ilə Rusiyanın münasibətlərinin gərginləşməsi yeni savaş riskləri yaradıb. Hesab olunur ki, SSRİ varisini durdurmaq üçün Alyansın onu mühasirəyə almaq istiqamətində fəaliyyəti hərbi əməliyyatlarla yekunlaşa bilər.

sonra Ukraynada (2014-cü il) özünü göstərdi. Gürcüstan Avropa coğrafiyasından bir az uzaq olduğu üçün Qərbdəki hadisəni öz geosiyasi və təhlükəsizlik maraqları baxımından ciddi təhdid saymadı və buna lazımi reaksiya göstərmədi. Lakin Ukrayna hadisələri - Kırım ilhaqı, Donbasda separatizmin alovlandırılması və Rusiyanın bu

TO ölkələrinin infrastrukturunu (yollar, körpülər, limanlar, dəmir yolları) qısa müddətdə ABŞ-dan lazımi miqdarda canlı qüvvə və hərbi texnikanın qəbuluna və nəzərdə tutulan məntəqəyə çatdırılmasına uyğun hala gətiriləcək. Bu, artıq "soyuq savaş" dövrünün geri qayıtması mənasına gəlir və ingiliscə "containment" deyilən, Rusiyanı dayan-

sualına "Kırım Ukraynanıdır" cavabını verdiyi video yayması, dövlət katibi Reks Tillersonun "baxmayaraq ki, Putin Kırımın müzakirə mövzusu olmayacağıni çox aydın bildirib, amma bu məsələ müzakirə olunacaq" şəklində açıqlama yaymasına da məhz yeni strategiya çərçivəsində yanaşmaq lazımdır". Politoloq bildirdi ki, bunların hamı-

Həqiqətəmi Putin darıxmır?..

Hüseynbala SƏLİMOV

Böyük mətbuat konfransında Vladimir Putin jurnalistin "Niyə sizin dövrünüzdə heç olmasa, "iki nömrəli" siyasətçi yetişmədi? Özüünüz buna görə darıxmırsınız?" sualına təmkinlə "Özümə rəqib yetişdirəsi deyiləm ki!" - deyə cavab verməyə çalışsa da, Aleksey Navalnının adı eşitmək təmkinli pozuldu və üzünü auditoriyaya tutub onu Mixeil Saakaşvili ilə müqayisə edərək "İstəyirsiniz biz də Maydanlar yaşayaq? Əminəm ki, vətəndaşların çoxu bunu arzulamır!" - dedi.

Bir sualla Rusiya siyasi sisteminin "özəllik"ləri və siyasi lider kimi V.Putinin özünün "siri"ləri faş oldu. Bir daha aydınlaşdı ki, onun "əvəzsiz" olması da daha çox siyasi sistemin spesifikasından irəli gəlir, üstəlik, həтта indiki durumda da ona alternativ ola biləcək siyasətçilər var ki, biri də həmin A.Navaldır ki, yazıq vaxtının çoxunu mənzilində yox, "KPZ"-lərdə keçirir.

Həm də normal sistemlərdə heç kim xalqın adından danışmır, çünki lazım olanda öz sözünü xalqın özü deyir. İndi rusiyalıların da nələri istəyib-istəməməsinə yalnız onlar özləri cavab verə bilərlər. Fəqət, bunu onların əvəzinə Putin edirsə, deməli, vəziyyət heç də yaxşı deyil.

O ki qaldı rəqiblərə, bu günlərdə oxuduq ki, artıq 23 nəfər prezident seçkisinə qatılmaq arzusunda olduğunu bildirib. Deyə bilmərik, həmin adamlar nə dərəcədə V.Putinə rəqib olmaq gücündədir, amma bir sual adama rahatlıq vermir: "Doğrudanmı, 150 milyonluq rus xalqının içində Putindən savayı prezident olmaq iqtidarında olan ikinci kişi yoxdur?..."

Bəlli məsələdir ki, həтта nəzəri cəhətdən belə ola bilməz, Rusiya nə qədər spesifik ölkə olsa da, hər halda, 150 milyonluq xalqın bu qədər qısrı ola bilməsi adamin heç ağına batmır. Bir də ki, bezi sistemlərdə liderlərin "əvəzsiz" olması belə bir böyük yenilikdirmi? Bütün avtoritar və totalitar sistemlərdə belə olub, indi də belədir...

"Saakaşvili məsələsi"ne gəldikdə isə, deyə bilmərik, onun siyasi Olimpə növbəti yürüşü nə ilə bitəcək, bilmirik ki, indi Qərb ölkələri ona qədər maraq göstərir və dəstək verir, amma bir məsələ bizim üçün şübhəsizdir: Saakaşvili təkcə ukraynalı məmur-oligarxlar üçün deyil, elə bütün Kreml, o cümlədən də Putinin özü üçün yenə başağrısı olub...

Putin Rusiyası haqda danışanda təkcə siyasi detallara diqqət çəkmək azdır, aradır iqtisadi məqamlara da işıq salmaq lazımdır. Bunun üçün rusiyalı iqtisadçılar özləri yetərincə material verirlər.

Bu il həm də Rusiyada iqtisadi islahatların başlanması 25 ili tamam oldu. Bu müddətdə Rusiya nə qazandı?

M.Veber kapitalizmin iki tipini fərqləndirirdi: ticari-spekulyativ və rəşional-sənaye. Rusiyalı iqtisadçılar özləri etiraf edirlər ki, ölkələrində məhz ticari-spekulyativ kapitalizm bərqərar olub.

Bu model üçün işgüzar etika və yaxud əxlaq xarakterik deyil, burada sərvət də azad işgüzar fəaliyyət nəticəsində yox, siyasi konyunkturadan yararlanmaqla, məmurlarla əlaqələrdən faydalanmaqla və onlarla birgə "iş" yapmaqla həyata keçirilir...

Rus iqtisadçıları ölkələrindəki kapitalizmə daha hansı epitetləri yapışdırmayıblar: nomenklatura, vəhşi, oligarxik, kriminal-komprador və s. və i...

Xoşbəxtlikdən, bəli, xoşbəxtlikdən Putin belə iqtisadiyatla böyük geosiyasi iddialara düşüb və ümid var ki, onun da Rusiyası elə çar və ya sovet Rusiyası kimi bir gün çökəcəkdir.

Arzu edərdik ki, Rusiyada elə bir siyasi sistem bərqərar olsun ki, biz heç bilməyək ki, bu ölkənin prezidenti kimdir...

Amma buna hələ çox var. Soruşa bilərsiniz ki, axı, sənin Putinlə nə işin? Bircə-bircə deyəcəm...

Birincisi, onun idarəçiliyi dövründə Rusiyanın geosiyasi ambisiyaları həmişə ön planda olacaq.

İkincisi, Putin Rusiyası böyük bir regionda avtoritarizmin dayağıdır. Hələ region bir tərəf, bir də görürsən, Bəşər Əsəd və yaxud da Kim Çen İna da kömək əlini uzadır...

Üçüncüsü, Putin Azərbaycandan da cavab gözləyir: Bakı da Avrasiya Birliyinin üzvü olacaqmı?

Bəzi məlumatlara görə özü bu haqda noyabrda bizim rəhbərlərimizə eşitdirib. Ele yoldaş S.Lavrov-Kalantarov da sonuncu səfəri zamanı ərz elədi ki, Azərbaycanı da Birlikdə görməkdən şad olardıq...

Bizimkilərsə hələ susurlar, çünki Ermənistan kimi oyuncağa çevrilmək fikirləri yoxdur. Amma Kreml gözləyir...

Hələlik qulaqlarımızda cingildəyən xarici işlər nazirimizin iki il bundan əvvəl söylədikləridir: "Heç vaxt "yox" demə!"...

Amma Elmar müəllim yəqin özü də razılışar ki, elə məqam yetişir ki, ya "hə", ya da "yox" deməli olursan...

Ekspertdən NATO-Rusiya münasibətləri barədə qorxulu proqnoz

Şahin Cəfəri: "Sabitlik ciddi təhlükə altına düşəcək və qarşıdurma öz kulminasiyasına çatacaq"

NATO baş katibi Yens Stoltenberq alyansın çevik reaksiya qüvvələrini son üç il ərzində üç dəfə artırıqlarını bəyan edib.

"Bu isə o deməkdir ki, ciddi kiberhücum NATO-nun kollektiv müdafiə barədə 5-ci bəndinin işə düşməsinə gətirib çıxara bilər" - baş katib deyib. Stoltenberq bütün bu tədbirləri, o cümlədən NATO-nun iki komanda məntəqəsinin yaradılmasını Rusiyanın aqressiv hərəkətləri ilə izah edib.

Lakin NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberq Rusiya nümayəndələrinin iştirakı ilə Brüsselə keçiriləcək toplantı zamanı Moskvaya Alyansın "soyuq müharibə"yə qayıtmaq niyyətində olmadığını dair mesaj verəcəyini bildirib. Bu barədə "Bild" nəşri məlumat yayıb. "Dekabrın 19-na planlaşdırılan iclasa mesajımız belədir: NATO gərginlik istəmir, Alyans "soyuq müharibə" arzusunda deyil", - deyə o bildirib. Qeyd edək ki, dekabrın 19-da Brüsseldə səfirlər səviyyəsində Rusiya-NATO Şurasının iclasının keçirilməsi planlaşdırılıb.

"**Hazırda NATO və onun lideri Amerika Birləşmiş Ştatları ilə Rusiya arasındakı münasibətlərin durumunu "soyuq müharibə" dövründəki bənzətmək olar. Sadəcə olaraq, əvvəlki "soyuq müharibə"dən fərqli olaraq, indi iki fərqli ideoloji qütblün mübarizəsi gəlir.**"

Bu fikirləri isə politoloq Şahin Cəfəri NATO-Rusiya münasibətlərindəki gərginliyi "Yeni Müsavat"a şərh edərkən söylədi. Ekspertimizin fikrincə, problemin mahiyyəti Rusiyanın ABŞ və Qərb hegemonluğundakı mövcud liberal dünya düzenini son illər təftiş etməyə və SSRİ-nin çöküşündən sonra razılışdırılmış oyun qaydalarını pozmağa çalışmasından qaynaqlanır: "Bu cəhd əvvəlcə Gürcüstanda (2008-ci il) və daha

ölkədə hibrid müharibə üsulunu sınaqdan keçirməsinə Qərbin reaksiyası fərqli və sərt oldu. Çünki Ukrayna Avropa ölkəsidir və Avropa Birliyinin, eləcə də NATO-nun 4 üzvü ilə həmsərhəddir. Ukraynaya müdaxilə artıq Rusiyanın Avropaya doğru ekspansiyası demək idi, əgər Putin dayandırılmasaydı, bütövlükdə 2-ci Dünya müharibəsi sonrası formalaşmış və SSRİ-nin dağılmasından sonra müəyyən ştrixlər əlavə olunaraq razılışdırılmış Avropa təhlükəsizlik sistemi real təhdid altında qalacaqdı. Məhz bu səbəblə NATO 2014-cü il Nyuport (Uels) zirvəsindən başlayaraq öz strategiyasını dəyişməyə və yeniləməyə başladı. Nyuport sammitində NATO-nun çevik reaksiya qüvvələrinin (Response Firce) tərkibində yüksək hazırlıqlı qüvvələrin (Very High Readiness Joint Task Force) formalaşdırılması, Şərqi Avropa ölkələrinin ərazisində hərbi infrastrukturun yaradılması, hərbi təlimlərin sayının artırılması, üzv ölkələrin öz hərbi xərclərini ÜDM-in 2%-i həcmində çatdırması qərara alındı. 2016-cı il Varşava zirvəsi isə yeni strategiyanın konkretləşdirdiyi tarixi əhəmiyyətli toplantılardan biri oldu. Orada Rusiya ilə həmsərhəd NATO dövlətləri - Baltik ölkələri və Polşa ərazisində NATO taboqlarının yerləşdirilməsi, Qara dənizdə Rusiya təsirinin genişlənməsinin qarşısını almaq üçün hövzə ölkəsi Rumıniyada xüsusi briqadanın yaradılması barədə qərar qəbul edildi. Otən ay - noyabrda isə NATO 2 yeni komandanlıq yaradılması barədə qərar qəbul etdi: bir komandanlıq transatlantik dəniz yollarının, hərbi logistikanın təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə, digəri isə ABŞ-dan Avropaya hərbi qüvvə və texnikanın göndərilməsinin koordinasiyasına məsul olacaq. Avropadakı NA-

dırmağa, çəkəndirməyə yönəlmiş strategiyasının praktik müstəvidə həyata keçirilməyə başlandığını göstərir".

Ş.Cəfəri bildirdi ki, NATO daxilində müttəfiqləri ilə bərabər bu strategiyayı reallaşdıran ABŞ həm də özü ayrıca öz siyasətini yeridir: "ABŞ-in yeni milli təhlükəsizlik strategiyasında Rusiya Çin, İran və Şimali Koreya ilə birlikdə əsas təhdid mənbələrindən biri hesab olunur. ABŞ-in 2018-ci il hərbi büdcəsi də məhz yeni milli təhlükəsizlik strategiyasında nəzərdə tutulan hədəflərə uyğun hazırlanıb: orada əsgərlərin sayının artırılması, yeni hərbi gəmi və təyyarələrin istehsalı, Avropada Rusiya ilə mübarizə üçün 4,6 milyard \$ ayrılması, Ukraynaya 350 milyon \$ hərbi yardım və s. məsələlər nəzərdə tutulub. Pentaqon gələn il Avropadakı mövcud hərbi bazaların modernləşdirilməsi və yeni bazaların tikintisinə 214 milyon dollar ayırb. Söhbət Rumıniya, Macarıstan, Slovakiya, Estoniya, Litva, Norveç və İslanidiyadan gedir. ABŞ 2006-cı ildə İslanidiya ərazisindəki bazasını tərk etmiş və əsgərlərini oradan çıxarmışdı. İndi yenidən həmin bazaya qayıdır və orada "P-8 Poseidon" kəşfiyyat təyyarələr yerləşdirməyi planlaşdırır. Həmin təyyarələr sualtı qayıqlarla mübarizə üçün nəzərdə tutulub. Avropadakı digər hərbi bazalarda isə "F-22 Raptor" hücum təyyarələri və 5-ci nəsil ən yeni "F-35 Strike Fighter" hücumçu-bombardmançı təyyarələri yerləşdiriləcək. Diqqəti cəlb edən başqa bir məqam ABŞ-in Kırım məsələsini qəflətən aktuallaşdırmasıdır. Adətən Ukrayna ilə bağlı problem müzakirə olunarkən Kırım məsələsi gündəmə gəlmir və prioritet mövzu Donbasdakı situasiya olur. Lakin ABŞ-in Rusiyadakı səfiri Hantsmanın "Kırım kimidir?"

si, o cümlədən Rusiyaya qarşı ABŞ-da yeni sanksiya hazırlığı bir-biri ilə zəncirvari əlaqəli olan addımlardır və böyük ümumi strategiyanın tərkib hissəsidir: "ABŞ-in yeni milli təhlükəsizlik strategiyasını Vladimir Putinin prezidentliyə namizədliyini elan etməsindən sonra açıqlamağa qərar verməsi də mühüm məqamdır. Strategiyanın layihə-

Saakaşvili Ukraynada ya inqilaba, ya da inqilabi islahatlara nail olacaq

Gürcüstanın sabiq prezidenti Ukraynaya nə gətirəcək?

Ukraynada Gürcüstanın keçmiş prezidenti, Ukrayna Sağ Qüvvələr Hərəkatı Partiyasının lideri Mixail Saakaşvilinin prezident Petro Poroşenko hakimiyyətinə qarşı başladığı proses davam edir. Saakaşvili və tərəfdarlarının təşkilatçılığı ilə Kiyevdə dekabrın 17-də Poroşenkoya qarşı "İmpichment marşı" aksiyası hadisələrin bundan sonra necə cərəyan edəcəyi, nə ilə nəticələnməyə barədə müxtəlif rəyləri meydana çıxarıb.

Mixail Saakaşvilinin başladığı prosesin sonu necə olacaq? Onun hakimiyyəti dəyişməsi imkanı varmı? Saakaşvili hakimiyyətə gəlsə, Ukraynada vəziyyətə necə təsir edə bilər?

Politoloq Elşən Mustafayev "Yeni Məsəviyə"yə bildirdi ki, Mixail Saakaşvili Ukrayna siyasi həyatında ən öndə gedən fiqurdur. Son aylar baş verən bütün siyasi proseslər məhz onun iştirakı ilə baş verib, yaxın aylarda ola biləcək bütün hadisələrin də hərəkatverici qüvvəsi Saakaşvili olacaq. Amma bu, o demək deyil ki, Saakaşvili Ukrayna prezidenti olacaq və ya buna iddialıdır: "Bilirik ki, prezident Poroşenko Qərbin və ABŞ-ın dəstəyi ilə hakimiyyətə gəlib. Saakaşvili də həmin dəstəyə malikdir. O zaman sual ortaya çıxır: nə baş verib ki, Qərbin adamı adlandırılan hər iki şəxs bir-birilərinə düşmən kəsilib? Məsələ ondadır ki, uzun müddətdir Qərb Poroşenkodan əsaslı islahatlar keçirməyi, korrupsiya ilə bağlı xüsusi qanun qəbul etməyi, Ukrayna hakimiyyətində olan, yaxud hakimiyyətə təsir edən oliqarxlardan yaxa qurtarmağı tələb edir. Amma bu addımların heç biri atılmayıb. Vəziyyət hətta Viktor Yanukoviçin zamanından daha pisdir. Saakaşvilinin önə çıxması və Ukraynanın tanınmış siyasətçilərinin dəstəyini alması Petro Poroşenkoya Qərbin sonuncu mesajıdır ki, islahatları təxirə salınmadan həyata keçirsin, əks halda, 3-cü Maydan qaçılmaz olacaq və hakimiyyət dəyişiləcək. Əgər Poroşenko bu islahatlarla gedəcəksə, islahatlardan biri də növbədənə parlament seçkilərinin keçirilməsi olacaq. O zaman parlamentə yeni qüvvələr, o cümlədən Saakaşvilinin lideri olduğu partiya da daxil olacaq. Yox, əgər Poroşenko bu addımları atmayacağına, onun vaxtından əvvəl hakimiyyətdən uzaqlaşdırılması prosesi baş verə bilər. Saakaşvilinin rolu isə burada çox böyük olacaq. Poroşenko hakimiyyəti bunu gözəl anlayır".

Politoloqun sözlərinə görə, Saakaşvilinin həbs olunmasından sonra ABŞ və Qərbin buna kəskin reaksiyası, məhkəmədə Ukraynanın tanınmış siyasi liderlərinin, hətta Poroşenkunun parlamentdə olan blokunun üzvlərinin bir çoxunun dəstək məqsədilə iştirakı, adətən sifarişlə qərarlar verən məhkəmənin rəsmi hakimiyyətin istəyinə zidd olaraq Saakaşvilini həbsdən azad etməsi yaxın aylarda Ukraynada ciddi dəyişiklər ola biləcəyindən xəbər verir: "Amma yenə də təkrar edirəm, nəticədə Saakaşvili prezident olmayacaq və buna can da atmayacaq. Amma prezidentin kimin olmasından asılı olmayaraq o, hakimiyyətdə güclü təsir imkanına, rıçaqlara malik bir vəzifədə olacaq. Hətta ola bilsin, yaxın gələcəkdə olacaq islahatlarla prezident səlahiyyətlərinin azaldılması və parlament tipli hakimiyyətə yaxın bir modelin qurulması da baş versin".

Politoloq Şahin Cəfəri isə Mixail Saakaşvilinin son hərəkatlarının yanlış olduğunu və yaxşı heç nə vəd etmədiyini düşünür: "Saakaşvili artıq Ukrayna dövlətinə qarşı, yumşaq desək, tənqibə keçib. Dekabrın 17-də keçirilən mitinqdə öz tərəfdarları ilə Kiyevin mərkəzindəki oktyabr sarayını ələ keçirməyə çalışıb, hətta deyərsən, içəri də giriblər. Həmin vaxt içəridə konsert gedirmiş, xeyli uşaq da var imiş, birtəhər camaatı çıxara biliblər. Saakaşvili deyir burda mənim qərarğahım yerləşəcək (son inqilab zamanı müxaliflərin qərarğahı məhz həmin sarayda idi).

Baş verənlər Saakaşvili adına böyük bir ayıbdır. Hakimiyyət demokratik yolla dəyişmək imkanı olan bir ölkədə, üstəlik, seçki kampaniyasının başlamasına 1 il qalmış, korrupsiya var deyər inqilab etməzlər. Bu hadisələr eyni zamanda Ukrayna dövlətinin hələ oturmadığını və möhkəmlənmədiyini göstərir. Başqa bir ölkə siyasətçisinin və onun yönəltiyi 5-10 minlik kütlənin qarşısında aciz qalınması Ukrayna adına utanverici faktıdır".

□ Etibar SEYİDAĞA

İraq və Suriyada illərdir davam edən münaqişə nisbətən sakitləşdikdən sonra indi də dünyanın başqa bölgələrində gərginliklər yaranmaqdadır. Xeyli müddət nisbi sakitlik hökm sürən İsrail-Fələstin müharibəsi ABŞ prezidentinin Qüdsə bağlı qərarı ilə yenidən alovlanır. Bir zamanlar Yaxın Şərqdə partladılan bombaların səsi artıq Avropadan gəlir. Daha bir təhlükəli müharibə alovu Şimali Koreyanın üzərində yandırılmaqdadır. İctimaiyyətdə hətta üçüncü dünya müharibəsinin başlayacağı ilə bağlı əndişə yaranıb. Baş verən proseslərdən qazanan isə bir dövlət var-Amerika Birləşmiş Ştatları.

Bir sözlə, dünyanın hansı nöqtəsində münaqişəli vəziyyət varsa, orada ABŞ-ın barmağının olduğu belli olur. Bir bölgədə nisbi sabitliyə nail olursanız, çox keçmədən başqa bir bölgəni qarşıdırırlar. Ona görə də çoxlarını belə bir sual düşündürür; dünyada belə bir vəziyyətin hökm sürməsi ABŞ-ın nəyinə lazımdır?

Siyasi ekspertlərin bəziləri hesab edir ki, dünyada baş verən proseslər, sadəcə olaraq, böyük güclərin aralarında apardıqları "güç savaşı"dır. Ekspertlərin fikrincə, ABŞ Birinci və İkinci dünya müharibələrində olduğu kimi bu savaflardan da faydalanır və "super-güç" statusunu qoruyur. Dünyada bütün neft transaksiyalarının dollarla həyata keçirilməsi Amerikanın mövqeyini daha da gücləndirir.

Bu barədə danışan politoloq

Dünyadakı müharibələrdə ABŞ-ın maraqları...

Bir münaqişə alovu sönməyə başlayanda başqa birsinin alovlandırılmasının arxasındakı sirr

loq Əhəd Məmmədli onu da bildirdi ki, bu, ABŞ-ın uzun illərdir "Böl və idarə et" siyasətini tətbiq etməsindən irəli gəlir. Əsrlərdir bu siyasətə uyğun dünyanın hər nöqtəsində ingilis siyasətinin barmağını görürük. ABŞ da ingilis siyasətinin nəticəsində qurulan bir dövlətdir. ABŞ demokratik ölkə sayılmasa da imperialist düşüncəyə malikdir, imperialist düşüncəyə malikdirsə, deməli, imperiyalardan deyil, 20-21-ci əsrlərin neoimperiyasıdır. SSRİ dağılandıqdan sonra ABŞ özünü dünyanın tək sahibi bildirir və bu düşüncəyə uyğun dünyanın hər yerində məkən sal-

mağa başladı. Ona görə də bu gün dünyanın hər yerində, hər münaqişə ocağında biz ABŞ-ı görürük. Lakin artıq əski oyunçular daha müstəqil şəkildə görməkdəyik ki, bunlar digər ingilis nəhəngi Britaniya, Avropa Birliyi, Çin, Rusiya, Hindistan, Türkiyə, İran və s. dövlətlərdir. Odur ki, artıq ABŞ tək olmayacaq. Dünya tək və ikiqütblü mənzərədən çoxqütblü dünya halına qayıtmaqdadır".

Bir sıra siyasi ekspertlər isə hesab edir ki, Amerikanın sənayesi müharibəyə əsaslanır və Amerika üçün hərbi-sənaye kompleksləri daima işləməlidir. Onlara sifariş gəlməlidir, silah satılmalıdır. Bunun üçün de

nalını təzələməyi qarşıya məqsəd qoyub. Yeni bu silahları sata bilirsə, satmalıdır, sata bilmirsə, Əfqanıstan, İraq, Suriya və bu kimi ölkələrə göndərməlidir. ABŞ-ın özünün də iştirak etdiyi hərbi konfliktlər var, gizli şəkildə körlükdəyi münaqişələr də var, ancaq bəzən başqa dövlətlər arasındakı gərginliklərə qarşısızdır. ABŞ-ın bir üstünlüyü də budur ki, digər ölkələrlə quru sərhədi yoxdur və özünü qoruya bilir. Eyni zamanda dünyanın birinci silah ixracatçısıdır. Münaqişələr olmasa ABŞ bu üstünlüyü əldə saxlaya bilməz. Münaqişə varsa, silaha ehtiyac daim olacaq.

□ Etibar SEYİDAĞA

İŞİD Rusiyanı qisas əməliyyatları ilə hədələyir

Gələnləki seçkilər və dünya çempionatı əsas hədəflər sırasındadır

Rusiya prezidenti Valdimir Putin ABŞ prezidenti Donald Trampa təşəkkür edib. Təşəkkürün səbəbi isə ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin (MKİ) Sankt-Peterburqda terror aktının qarşısının alınmasında rusiyalı həmkarlarına kömək etməsi olub. Bu barədə Kremlin rəsmi saytı məlumat yayıb. Bildirilir ki, Putin Trampdan MKİ rəhbərliyinə və operativ məlumatı əldə etmiş kəşfiyyatçılara təşəkkürünü çatdırmağı xahiş edib.

Xatırladaq ki, dekabrın 11-də Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidməti (FTX) Yeni il şənlikləri və prezident seçkiləri zamanı törədilməsi planlaşdırılan terror aktlarının qarşısını alıb. Məlumatlarda qeyd olunur ki, dekabrın 16-da Sankt-Peterburqda terror törədilməsi planlanıb. Bu barədə verilən məlumatda terror hazırlayan 7 nəfərin həbs olunduğu bildirilir. FTX İŞİD-ə əlaqələri olan 7 şübhəli şəxsin həbs olunduğunu, onlardan çoxlu sayda partlayıcı maddələr, silah və radikal ekstremizmi təbliğ edən ədəbiyyat götürüldüyünü açıqlayıb. Eyni zamanda şübhəliyənin dini bir qurumu hədəfə aldığı ehtimal olunur. Açıqlamada terrorçuların Sankt-Peterburqda əhalinin gur olduğu açıq meydanlarda terror törətməyi hazırladığı qeyd olunurdu.

Putin ABŞ prezidenti ilə te-

lefon danışığında məlumat

paylaşan amerikalı kəşfiyyatçılara təşəkkür etməyi xahiş edib, eyni zamanda Rusiya təhlükəsizlik qüvvələrinin də ABŞ-a qarşı terror təhdidi ilə bağlı məlumat mübadiləsi edəcəyini bildirib.

Qeyd edək ki, bu ilin apre-

lində Sankt-Peterburqda baş

verən terror aktı nəticəsində 13

nəfər öldürülüb. İŞİD tərkibində

döyüşən əcnəbilər arasında

Rusiya vətəndaşları böyük

üstünlük təşkil edir. Rusiya kəşfiyyatı geri qayıdan terrorçuların

ölkə üçün ciddi təhdid olaraq

qeyd edir. FTX sədri Aleksandr

Bortnikov 2017-ci ildə FTX-nin

18 terror aktının qarşısını aldığı

gözləndirib. Gələnlə isə Rusiya-

da futbol üzrə dünya çempionatı

keçiriləcək. Artıq bununla

bağlı İŞİD hədə mesajları göndərərək

çempionatda terror törəməyi

hazırladığı qeyd olunurdu.

Bundan başqa, İŞİD-in ən güclü

"əyalətlərindən" biri də Şimali Qafqaz hesab olunur. Terror qruplaşması bir neçə dəfə Şimali Qafqazda fəallaşmağa cəhd eləsə də, Rusiya təhlükəsizlik qüvvələri bu hərəkatlara operativ reaksiya verib. Ötən həftə də Dağıstanda daha bir yaşayış məntəqəsində antiterror vəziyyəti elan edilib. Rusiya xüsusi-xidmətləri həm yeni il (Rusiyada yeni il şənlikləri kütləvi keçirilirdi üçün - K.R.), həm də qarşıdan gələn dünya miqyaslı futbol turniri ilə bağlı təhlükəsizlik tədbirlərini artırılıb. Suriyada İŞİD-ə qarşı amansız müharibə aparən Ru-

siyanın terror təşkilatının hədəfində olması qaçılmazdır. Bu, həm də bir növ qisas məsələsinə çevrilib.

Son hadisələr göstərir ki, İŞİD təkcə Şimali Qafqazda deyil, Rusiyanın mərkəzi şəhərlərində də terror törətmək planlarından əl çəkməyib. Üstəlik, terror təhdidi gələnlə daha da artacaq. Qarşıdakı martda Rusiyadakı prezident seçkiləri, iyunda isə futbol çempionatı var. Bu mənada qarşıdakı aylar Rusiya xüsusi xidmətləri üçün hər mənada gərgin bir dövr olacaq.

□ Kənan RÖVSƏNOĞLU

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

İşğalçılıq siyasətini davam etdirən Ermənistanda əhalinin acınacaqlı durumunda yaşadığını bu ölkənin rəsmi qurumları da etiraf edir. Ermənistanın Milli Statistika Xidmətinin yaydığı 2016-cı il üzrə yoxsulluq hesabatı da gerçəkliyi əks etdirir. Hesabatda qeyd olunur ki, ötən il Ermənistanda yoxsulluq həddi 29,4%-ə çatıb. Bu, 2015-ci illə müqayisədə 0,5% çoxdur (Novator.az).

Hətta ölkə paytaxtındakı əhalisinin dördüdə biri yoxsullar sırasına aid olan ölkənin özünü "Qarabağ müharibəsinin qalibi" adlandırmamasının özü absurdur. Ona görə də bir sıra erməni ekspertləri Dağlıq Qarabağ müharibəsində Ermənistanın qalib tərəf olmadığını ara-sıra etiraf edirlər. Əslində hər kəs bilir ki, müharibə bitməyib və bir gün Azərbaycan ordusu düşmən tapdığındakı torpaqlarımızı azad edəndən sonra onsuz da regional layihələrdən kənar qalmış, faktiki olaraq təcrid vəziyyətinə düşmüş Ermənistan daha fəlakətli tale ilə üz-üzə qalacaq. Hər halda, eks-prezident Levon Ter-Petrosyanın Serj Sərkisyanə fərsətdən istifadə edib güzaştlar yolu ilə Azərbaycanla sülh bağlamaq çağırışının arxasındakı məqsəd də erməni xalqını gözələnə dəhşətlərdən siqortalamaq cəhdi idi.

Lakin təkə Azərbaycan xalqına qarşı deyil, erməni xalqı əleyhinə də xeyli cinayətlərə yol vermiş Sərkisyan üçün əsas məsələ hakimiyyətini qoruyub-saxlamaqdır. Hakimiyyətinin ömrünü uzatmaq üçün o, Qarabağdakı status-kvonun uzadılmasını yeganə çıxış yolu sayır.

Ermənistan prezidenti ötən həftə "Armeniya" telekanalına müsahibəsində Azərbaycan ordusunun daha güclü olduğunu etiraf edib. Sərkisyan Ermənistanın hərbləşdirilmiş dövlətə çevrilməsi barədə bəyanatdan narahat olmadığını da bildirib. Sitat: "Bir tərəfdən bizi Azərbaycandan zəif olmaqda ittiham edirlər, digər tərəfdən hərbləşməkdən danışırlar. Biz təhlükəsizlik məsələləri-

mizi həll etmək imkanı verəcək addımı atmağa məcburuq. Aprel (aprel döyüşünü nəzərdə tutur-red) göstərdi ki, biz bunu etməmişik" (azvision.az).

2018-ci ildə prezidentlik kursünü baş nazirliyə dəyişməyi hədəfləyən Sərkisyanın Qarabağ məsələsində hansı mövqedə dayanacağı suallar doğurur. Şübhə yox ki, Sərkisyan ən azı apreldə Qarabağla bağlı sərt ritorikasını davam etdirəcək. Hətta cəbhədə tərribatlara da əl atıla bilər. Deməli, Azərbaycan ordusu düşməne sarsıdıcı zərbə vurmaq üçün şans da əldə edə bilər.

Deputat, Milli Məclisin Təhlükəsizlik, müdafiə və korrupsiyaya qarşı mübarizə komitəsinin üzvü Zahid Oruc "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Ermənistanın 2018-ci ilə yönələn Qarabağ strategiyası hakimiyyətin yeni idarəetmə formasına keçməsi şəraitində tamamilə iflasa uğraya bilər: "Çünki ənənəvi dövlət modeli mərkəzləşmiş qaydada bütün iqtisadi və siyasi axınlara nəzarət etməkdən və sistemdən kənar ssenariləri amansızlıqla yatırmaqdan ibarət idi. Lakin parlamentli respublika halında hökuməti və xalqı bir əldən yönəltmək çətin olacaq. Deməli, Qarabağ vəziyyəti iqtidarın dayanıqlığını sarsıtmağa çalışan bütün narazı liderlər və protest elektoratı ayağa qalxa, yeni hərbi-siyasi şəraiti meydana çıxara bilərlər. Nəticədə regionda təhlükəsizlik şəraiti pozula bilər və Ermənistan 90-cı illərin Azərbaycanına çevrilər. Müasir erməni elitasının 1-ci Qarabağ savaşının məhsulu olması inkaredilməzdir və konstitusiyani

Qarabağ

rahat edir. Bakı neft hövzəsini hava hücumundan qorumağa tam əmin olandan sonra hərbi təhdid siyasətini daha da gücləndirərsə, belə olan şəraitdə çoxlarının seçki amilinə görə proqnozlaşdırdığı hərbi sabitlik nəzəriyyəsi, əksinə, işin faydasına olar. Rəqibdəki psixoloji arxayınlıq Bakının xeyrinə işləyər".

XİN rəhbəri Elmar Məmməd-yarov deyib ki, qarşıda bizi Qarabağla bağlı kritik bir ay gözləyir. Bu haqda danışan deputat Z.Oruc əmindir ki, 2018-ci ilin Qarabağ cəbhəsindəki vəziyyətə təsir göstərən amillərdən biri də Rusiya-ABŞ arasındakı qarşıdurmanın hansı fazaya qədər inkişaf edəcəyidir: "Gələn ilin 1 fevralından sonra ən ağır sanksiyalar Moskvanı müxtəlif assimetrik hərbi addımlara təhrik edə bilər. Türkiyənin Moskva və Vaşinqtonla münasibətlərindən də çox şey asılıdır. Əgər rəsmi An-

Azərbaycan Ermənistan ordusunu parçalayıb

Ali Baş Komandanın Naxçıvanda hərbi qüvvələrimizlə bağlı qərarı işğalçı ölkəni çaşqın duruma salıb; **Zahid Oruc:** "Sərkisyan rejimi milli resurslarının mühüm bir qismini bölüb Naxçıvanla sərhəd ərazilərdə yerləşdirməyə məhkumdur..."

hətta mexaniki olaraq dəyişəndə belə qüvvələr nisbəti keçmiş səhərə komandirlərin xeyrinə olma-ya-çaq".

Z.Oruc əlavə etdi ki, hərçənd ki, ATƏT çərçivəsində Azərbaycanın əl-qolunu bağlamaq və Vyanada rəsmi Bakının "müharibə hüququ"nu əlindən almaq siyasəti baş tutmadı: "Gördüyünüz kimi, Birləşmiş Ştatların dövlət katibi Reks Tillerson komandası-

nin guya Qarabağ münaqişəsini dondurmaq və silahlı toqquşmaları tamamilə ləğv etmək üçün regiona xüsusi nəzarət mexanizmlərini gətirmək planı Anjiy Kəsprşkin məhdud saylı qrupunu 10-15 nəfər artırmaq qərarı ilə yekunlaşdı. Prezident İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhlükəsizliyini gücləndirməklə İrevana qarşı xüsusi bir təzyiqli silahı işə saldı. İndi Er-

mənistanın Qarabağ üzərindən Azərbaycanın iqtisadi-siyasi planlarını bloklamaq xətti əvvəlki qədər effektiv olmur, çünki Sərkisyan rejimi milli resurslarının mühüm bir qismini bölüb Naxçıvanla sərhəd ərazilərdə yerləşdirməyə məhkumdur. Ona görə də ölkə rəhbəri İlham Əliyevin 2018-ci ildə Qarabağ cəbhəsində yürüdəcəyi siyasət bir sıra beynəlxalq dairələri dəridən na-

kara Cənubi Qafqazda hərbi mövcudluğuna can atmaq üçün Qarabağdan faydalanmaq xəttini bir qədər intevsivləşdirsə, o halda heç olmasa, işğal altında müəyyən bölgələrin işğaldan azad olunması və çözümün start götürməsi reallaşa bilər. Hər halda, Elmar Məmmədyanovun "bir aylıq" proqnozunu kodu Putinin yenidən seçilməsindən sonraya qədər uzanacaq".

Düşmənin qorxulu röyası - Azərbaycanın silah istehsalı

Hərbi ekspert: "Döyüşlər başlasa, ordumuz daxili istehsal hesabına təmin olunacaq"

Azərbaycanın müdafiə sənayesi naziri Yavər Camalov son açıqlamaları şübhəsiz ki, Ermənistandakı narahatlığa daha da artıracaq. Nazir ölkəmizin yeni silahlar istehsal etdiyini açıqlayıb. "İsrailin "Aeronautika" şirkəti ilə birgə müəssisə yaratmışıq və müxtəlif təyinatlı pilotsuz uçuş aparatları (PUA) istehsal edirik"-nazir bildirib.

Y.Camalov həmçinin deyib ki, Türkiyənin "Aselsan" şirkəti ilə bir neçə istiqamətdə danışıqlar aparılır: "Alov" zavodunda servis xidmətinin yaradılması ilə bağlı qərar qəbul edilib. 2018-ci ildə Türkiyənin başqa şirkətləri və digər ölkələrin müvafiq qurumları ilə bir sıra layihələr həyata keçirmək niyyətindəyik. Bu layihələrə əsasən 23 mm-lik snayper tüfəngini yaradıb, silahlanmaya daxil etməliyik. Snayper tüfənginin atış məsafəsi 3000 metr olacaq".

Y.Camalov qeyd edib ki, düşmənin PUA-larını endirmək üçün cihazların hazırlanması istiqamətində işlər gedir: "Eyni zamanda idarə olunmayan aviasiya bombalarının idarə olunan variantına gətirilməsi ilə bağlı layihələr də həyata keçiriləcək. Habelə kumilyativ başlıqlı pilotsuz uçuş aparatlarının ilkin sınaqlarına başlamışıq. Bu, düş-

mənin həm canlı qüvvəsini, həm də hərbi texnikasını məhv etmə qabiliyyətinə malik olacaq. Digər tərəfdən, elektro-impulsu silahların yaradılması istiqamətində də bir sıra ölkələrlə danışıqlar gedir və bu işlərin icrasına başlanmışdır".

Nazir onu da deyib ki, Azərbaycan Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin İsrailin "Aeronautics Defence Systems" şirkəti ilə birlikdə istehsal etdiyi "Zərbə" kamikadze pilotsuz uçuş aparatının (PUA) kumulyativ döyüş başlığı ilə dəstəhləndirilmiş konfigurasiyasının testləri başlayıb. ("AzeriDefence") Nazir qeyd edib ki, kumilyativ başlıqlı PUA uzaq məsafədən düşmənin zirehli texnikalarının aşkarlanması və məhv edilməsi üçün nəzərdə tutulub.

Qeyd edək ki, "Zərbə-KH" PUA üçün kumulyativ döyüş başlığı MSN-in Elmi Tədqiqat

İnstitutunun mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanıb. Güclü zirehdəlmə qabiliyyətinə malik bu döyüş başlığının tanklara qarşı da tətbiq oluna biləcəyi söyleneir. Kumulyativ başlığa malik "Zərbə-KH" kamikadze PUA 100 km qədər məsafədə düşməne zərbə vurmağa imkan verəcək.

Aprel döyüşlərində düşmənin PUA-larını nəyə qadir olduğunu görüb. Hətta bundan sonra Azərbaycan-İsrail hərbi əməkdaşlığını

pozmaq üçün xeyli cəhdlər göstərildi. İndi Azərbaycan bu silahların istehsalı ilə özü məşğul olursa, deməli, düşmənin ölkəni daha acınacaqlı tale gözləyir. Beləcə, düşmənin qorxulu röyası çin olur, Azərbaycan öz müttəfiqləri ilə birgə silah istehsalına başlayır ki, bu da kreditlə silah-sursat alan Ermənistan üçün fəlakətli perspektivlər vəd edir.

Hərbi ekspert Tərhan Eyvazov bildirdi ki, Azərbaycan qı-

sa müddət ərzində silah istehsalında böyük uğurlar əldə edib: "Dünya gücləri buna uzun illər sərf edib, yeni müstəqillik qazanan Azərbaycan isə artıq xeyli irəli gedib. İlk növbədə istehsal etdiyimiz silahları daxili tələbatə yönəlttik. Qarabağ savaşında sovetdən qalma silah və mərmilərin tükəndiyi zaman Ermənistanı müdafiə edən Rusiya bizə mərmii satmağa qadağa qoymuşdu. Ancaq artıq mərmii özüümüz istehsal etməyə qadirik. Hətta mərmii və atıcı silahların xaricə, Türkiyə, Pakistan kimi ölkələrə ixracını da təmin edirik. Ukraynanın özü də bizdən bütün kalibrli mərmiləri almaqda maraqlıdır. Təbii ki, vaxt keçdikcə, daha qabaqcıl sənaye müəssisələri qurduq və müasir silahların istehsalına başladığımız. Bu müəssisələr müharibə şəraitində bizim ordunun təchiz olunması üçün olduqca gərəkdir. Torpaqlarımız azad edildikdən, müharibə bitdikdən sonra isə həmin müəssisələrdə sülh şəraiti üçün lazım olan ləvazimatları istehsal edə biləcəyik".

T.Eyvazov ölkəmizin silah sərğiləri təşkil etməsini də xarici şirkətlərin cəlb olunması baxımından önəmli sayır: "Azərbaycan iki dəfə silah sənayesində iştirak edib, mən şəxsən iştirak etmişəm və böyük marağın olduğunu görmüşəm. Orada bütün dünyanın silah istehsalçıları öz şirkətləri ilə iştirak edirlər. Təbii ki, biz ABŞ, Rusiya, Çin kimi nəhəng silah istehsalçıları ilə yarışa bilmərik. Amma Azərbaycanın bu sahədə öne çıxması üçün böyük imkanları var".

Ekspert işğalçı ölkənin durumu barədə də danışıq: "Ermənistan öz havadarlarının gücündən istifadə edir. KTMT-nin son bəyanatı da oldu ki, Qarabağ məsələsinin yalnız dinc yolla həlli zəruri sayılır. Yeni bütün dünya çalışır ki, Azərbaycanın hərbi əməliyyatlarına başlamasına imkan verməsin. Ancaq Azərbaycan xalqı heç vaxt Qarabağın itirilməsi ilə razılaşa bilməz. O halda savaşa qaçılmazdır. Döyüşlər başlasa, heç bir qüvvə Azərbaycanın qarşısında dayanıb bilməz. Üstəlik, ordumuz atıcı silahların mərmiləri, silahlar və texnika ilə daxili istehsal hesabına təmin olunacaq. Ermənistanda da atıcı silah, pilotsuz aparatlar istehsal edirlər, amma onlar çox zəifdir".

Ucuz, yoxsa saxta dərman - problemin kökünə necə çıxmalı?

Adil Qeybullayev: "Dövlət farmasiyası yaradılmalı, dərman preparatlarının hamısı oradan qeydiyyatdan keçməlidir"

Son vaxtlar bir çox hallarda xəstələr, eləcə də həkimlər dərmanların keyfiyyətindən şikayətlənirlər. Məsələn, əgər 10 il öncə hansısa kiçik ağrını bir dərmanla aradan qaldırmaq mümkün olurdusa, bu gün 2-3 dərmanla eyni nəticə əldə etmək mümkün olur.

Bəzən həkimlərin də dilindən eşidirik ki, müalicənin effektiv olmasına səbəb həkim peşəkarlığı deyil, məhz dərmanların keyfiyyətsiz olması və yaxud ucuz dərmanlardır. Bəs əsl səbəb nədir - ucuz, yoxsa saxta dərman məsələsi?

Məlum olduğu kimi, Azərbaycana dərman preparatlarının böyük əksəriyyəti müxtəlif xarici ölkələrdən gətirilir. Ekspertlər də qeyd edirlər ki, bir çox hallarda həmin dərmanlar standartlara cavab vermir. Bəzən ucuz başa gəlməsi üçün onların tərkibindən əsas təsiredici komponentlərin miqdarı azaldılır ki, bu da dərmanın keyfiyyətsiz olmasına səbəb olur.

İddialara görə, dünyada saxta dərman dövriyyəsi 20-60 faizdir. Təbii ki, saxta dərmanlar ölkəmizə də ayaq açır. Bu günlərdə nazirlik Türkiyənin "Universe Pharma Ilac" şirkətinin istehsalı olduğu göstərilən "OKSIAM-B" adlı göz damcısı dərman formasında olan məhsulun saxta olduğunu aşkarladı. Araşdırma zamanı məlum olub ki, adıçəkilən şirkətin məhsulun qablaşması üzərində göstərilən ünvanda heç bir istehsalat sahəsi mövcud deyil və məhsul Türkiyə Səhiyyə Nazirliyi Dərman və Tibbi cihaz qurumu (TİTCK) tərəfindən dövlət qeydiyyatına alınmayıb.

Doğrudur, Səhiyyə Nazirliyi bir neçə dəfə açıqlama verərək bəyan edib ki, 2005-ci ildən keyfiyyətsiz dərmanların ölkəyə buraxılması tamamilə məhdudlaşdırılıb, problemlə bağlı apteklərdə vaxtaşırı reydlər keçirilir. Bununla belə, yenə bəzi işbazlar dərman bazarına keyfiyyətsiz dərmanlar daxil edə bilirlər.

Mövzu ilə bağlı tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev "Yeni Müsavat"a danışdı: "Bəli, tez-tez rastlaşırıq ki, xəstəyə müalicə tətbiq edirik, lakin müalicənin keyfiyyəti qaneedici olmur. Bu zaman dərmanların keyfiyyətsiz olması şübhələri yaranır. Hazırda dərman bazarında keyfiyyətsiz dərmanlar da var. Onlar bəzən ayrı-ayrı şəxslər tərəfindən gətirilir. Ümumiyyətlə, dərman təhlükəsizliyi konsepsiyası milli təhlükəsizlik konsepsiyasının tərkib hissəsidir. Yəni, bu məsələ çox həssasdır. İldən-ildə dərmanlara olan münasibət, dərmanların təsirsiz olması məsələsi o qədər həssaslaşmış ki, artıq dövlətin müəyyən strukturları tərəfindən də qənaət formalaşmışdır. Hesab edirik ki, dövlət farmasiyası yaranmalıdır. Dərmanların hamısı oradan qeydiyyatdan keçməli, ictimaiyyətə açıq olmalı, ictimaiyyətin nəzarətində olmalıdır".

□ **Xalidə GƏRAY**

Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişafı məqsədilə həyata keçirilən tədbirlərin bir istiqamətini də aqroparkların yaradılması təşkil edir. Aqropark kənd təsərrüfatı istehsalının son məhsuladək davamını ehtiva edir. Başqa sözlə desək, aqropark kənd təsərrüfatı məhsulunun istehsalı, emalı, qablaşdırılması, ondan son məhsulun alınması zəncirinin bütün həlqələrinin bir ərazidə qurulmasıdır.

Niyə aqropark?

Aqroparkı aqrar sektorun digər təsərrüfatçılıq formalarından daha üstün edən əsas cəhət elə budur - istehsal-emal-logistika-marketing

qapalı zənciri yaranır, qurumun hər bir komponenti özünüidarə və özünəcavabdehlik prinsipi əsasında çalışır ki, nəticədə ortaqlar problemlər və ümumi maraqlar ətrafında bir-

Aqroparklar Azərbaycana

nə verəcəklər...

Beynəlxalq təcrübədən fərqli formanın seçilməsinin səbəbləri

leşməklə müəssisənin rəqabətə davamlılıq qabiliyyəti təmin olunur. Aqroparklarda müasir texnika və metodların, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi üçün şərait yaranır, ortaqlar xərclər minimuma endirilir. Həmçinin nəqliyyat xərcləri və enerji sərfi azalır, ətraf mühitin qorunması, su və torpaq resurslarından səmərəli istifadə və onların mühafizəsi təmin edilir. Bu təsərrüfatçılıq formasının daha bir üstün cəhəti peşəkar kadrlara tələbat yaratmaqla kənd təsərrüfatı və ərzaq sənayesi üzrə kadr hazırlığını stimullaşdırmasıdır.

Aqroparklar müxtəlif formalarda: ixtisaslaşmış və qarışıq aqroparklar formasında fəaliyyət göstərə bilər. İxtisaslaşmış aqropark - hər hansı bir növ kənd təsərrüfatı məhsulunun istehsalı, emalı və onların marketinqi ilə əlaqədar fəaliyyətlərin bir yerdə qruplaşmasıdır. Məsələn, tərəvəzçilik, bağçılıq, üzümçülük və s. üzrə aqroparklar ixtisaslaşdırılmış aqroparklar formasında fəaliyyət göstərə bilirlər.

Qarışıq aqropark bir neçə növ kənd təsərrüfatı məhsulunun istehsalı, emalı və onların marketinqi ilə əlaqədar fəaliyyətlərin vahid istehsal məkanında qurulmasıdır. Qarışıq aqroparklarda həm bitkiçilik, həm də heyvandarlıq məhsullarının istehsalı, habelə onların emalı, logistika, marketing və xidmət sahələri üzrə zəruri olan fəaliyyətlər vahid ərazidə həyata keçirilə bilər.

Ümumiyyətlə, aqroparklar mürəkkəb istehsal vahidləri hesab olunurlar. Ona görə də onların forması, həcmi və əhatə dairəsi dəqiq hesablamalar əsasında seçilməlidir ki, yaradılacaq hər bir aqropark həm iqtisadi, həm də praktiki cəhətdən rəqabət qabiliyyətli olsun, davamlı olaraq inkişaf etsin və yüksək səmərəliliyi ilə seçilsin.

İlk aqroparklar

Azərbaycanda aqroparklar ölkə prezidentinin 2014-cü il aprelin 16-da imzaladığı "Aqrar sahədə idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və institusional islahatların sürətləndirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" fərmanına əsasən yaradılıb. İlk aqroparkın təməli 2015-ci ildə Şəmkirde qoyulub. "Şəmkir Aqropark" üçün 543 hektar ərazi ayrılıb. Aqroparkda müasir istixana kompleksi, şitilik, tinglik və intensiv bağçılıq təsərrüfatları, meyvə və tərəvəz emalı zavodları, tara istehsalı fabriki, logistika və aqroservis mərkəzi, soyuducu anbar, satış mərkəzləri, avtopark, elmi araşdırma və innovasiyalar mərkəzi, hotel və müxtəlif infrastruktur müəssisələrinin inşa olunması nəzərdə tutulur.

İkinci aqropark Yalamada yaradılır. Rəsmi məlumatlara görə, Xaçmaz rayonunda 523 hektar ərazidə yaradılmış Yalama aqroparkında 3000 başlıq cins iri buynuzlu heyvandarlıq kompleksi, 385 hektar sahədə müasir suvarma sistemlərinin tətbiqi ilə iri fermer təsərrüfatı, gücü saatda 5 ton

aqrar sektorun payı 15 faiz idi, 2010-cu ildən sonra bu göstərici 5-6 faizə düşüb. Burada maliyyə resurslarının məhdudluğu, peşəkarlığın aşağı olması və sairəndən ibarət onlarla faktor rol oynayırdı. Bu şəraitdə aqroparkların yaradılmasına prezidentin 2014-cü ildəki sərəncamı əsasında 2015-ci ildən başlanıb".

Ekspertin sözlərinə görə, aqropark təcrübəsindən dünyanın demək olar ki, bütün aqrar ölkələri geniş istifadə edirlər: Hollandiya, İsrail, Yeni Zelandiya, Malayziya, Avstraliya və sair. Azərbaycanın tətbiq etməyə başladığı aqropark təcrübəsi ilə beynəlxalq təcrübə arasında isə bəzi fərqlər

olan qüvvəli yem zavodu yaradılıb, tutumu 4.5 min ton olan taxıl anbarı və qurutma avadanlığı quraşdırılıb, su və elektrik enerjisi, qaz, eləcə də müasir texnika və avadanlıqla təmin olunub. Bununla yanaşı, aqroparkda qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi ilə gündəlik emal gücü 100 ton olan süd emalı zavodunun və 60 hektar ərazidə intensiv bağçılıq təsərrüfatının yaradılması nəzərdə tutulur.

İqtisadiyyat Nazirliyindən "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, Şəmkir və Yalamadan əlavə, hazırda 157,6 min hektar ərazidə 38 aqroparkın, o cümlədən 12 rayonda 37,3 min hektar ərazidə 14 müasir cins heyvandarlıq kompleksinin (yem bazası ilə birlikdə) və 17 rayonda 120,3 min hektar ərazidə 24 iri taxılçılıq təsərrüfatının yaradılması təşviq olunur. İndiyədək 13 aqroparkın yaradılmasına İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən 98,6 milyon manat güzəştli kredit ayrılıb. İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev verdiyi məlumata görə, ümumilikdə aqroparklar ölkənin 19 rayonunda yaradılacaq.

Nə əldə etməyə çalışırıq?

Azərbaycan aqropark təcrübəsindən istifadə etməklə hansı nəticələr əldə edə bilərlər? Aqroparkların yaradılması sahəsində dünya təcrübəsi ölkəmiz üçün nə vəd edir? Suallara cavab verən iqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənov hesab edir ki, Azərbaycanda xüsusilə 2014-cü ildən sonra yaranmış iqtisadi vəziyyət qeyri-neft sektorunda əsas prioritet olaraq kənd təsərrüfatının inkişafının seçilməsini məcburi edib: "Aqroparkların yaradılması daha çox intensiv kənd təsərrüfatının inkişafına nail olunması məqsədi daşıyır. Son 15 ildə aqrar sektorun iqtisadiyyatda mövqeyi əhəmiyyətli şəkildə kiçilib. 2000-ci illərin əvvəlində iqtisadiyyatda

var: "Bir sıra ölkələrdə aqroparklar özəl təşəbbüslər əsasında yaradılır, Azərbaycanda isə təşəbbüskar dövlətdir. Dövlət fərqli istehsal proseslərinin bir zəncirdə birləşdirilməsi - tarladan süfrəyə prinsipi ilə işlərin qurulması üçün zəruri dəstəyi verir. Burada proseslər dövlət-biznes əməkdaşlığı üzərində qurulub.

Amma məsələn, Hollandiyada aqroparkların yaradılması istehsal proseslərinin əlavə dəyər zənciri ilə birləşdirilməsi yolu ilə aparılır. Bəzi aqroparklarda konkret ərazi məhdudiyyəti tətbiq olunmur.

Azərbaycanda aqroparkların yaradılması strateji yol xəritəsində də əksini tapan öhdəliklərdən ibaridir. Rəsmi məlumatlara görə, indiyədək aqroparklarda fəaliyyət göstərən investorlar üçün 350 milyona qədər investisiyanın təşviqi sənədi təqdim olunub. Bu sənəd onlara ixrac üçün vergi-gömrük güzəştlərinin edilməsini nəzərdə tutur. Təxminən 13 aqropark üzrə işlər yekunlaşmaq üzrədir. Artıq bir sıra aqroparklar özəl təşəbbüslər əsasında yaradılır".

R.Həsənov deyir ki, aqroparkların yaradılmasında məqsəd bir ərazidə istehsal şəraitinin (kommunikasiya, infrastruktur və sair) yaradılması və potensial istehsalçı-investorların cəlbidir: "Burada istehsalçılar arasında çəvik əlaqələr yaradılır ki, istehlakçılara son məhsul təqdim olunsun. Kənd təsərrüfatı məhsullarının intensiv yolla istehsalını stimullaşdıran bir təcrübədir. Hansı ki, son illərdə Azərbaycanda aqrar istehsal sırf ekstensiv - istehsal ərazisinin genişləndirilməsi yolu ilə artırılıb. Aqroparklarda isə yüksək texnologiyaların, metodların tətbiqi ilə intensiv istehsalın genişləndirilməsi sistemi qurulur. Hələlik aqroparkların aqrar istehsalda payı çox cüzdür, lakin düşünürəm ki, yaxın illərdə biz bu payın əhəmiyyətli həcmə çatcağımızı görə bilərik".

□ **Dünya SAKIT**

Türkiyənin keçmiş naziri Məsud Yılmazın oğlu Yavuz Yılmazın intiharı ilə bağlı xəbər iki gündür ki, əksər xəbər saytlarında yer alıb. Onun ölümü barədə mərhumun işlədiyi universitetdən açıqlama verilib. Açıqlamada Yavuz Yılmazın uzun müddətdir amansız xəstəlikdən əziyyət çəkdiyi bildirilib.

“İcraiyyə komitəsi üzvü müz cənab Yavuz Yılmaz bir müddətdir temporal lob epilepsiyası xəstəliyindən əziyyət çəkərək müalicə olunurdu. Xəstəliyin təbii müddəti ərzində irəliləyən, son dövrlərdə daha da ağırlaşan və iflicə doğru gedən proseslər səbəbindən ağır stress altında idi. Bu mənəvi təzyiqlə dayanı bilməyərək 16 dekabr 2017-ci il tarixində həyatla vidalaşan Yavuz Yılmazı itirməyin kədəri içindəyik. Xatirəsi və universitetimiz üçün etdikləri hər zaman xatırlanacaq”, - açıqlamada deyilib.

“Yeni Müsavat” yazır ki, ölüm xəbəri yayılan gün ailəsi bunun intihar olması versiyasını qətiyyətlə rədd etsə də, sonradan bunun özünə-qəsd olduğu təsdiqləndi. Amma dünya məşhurları arasında belə hekayələri yaşayanlar az deyil. Biz onların hekayəsini sizlər üçün toparlayanda ortaya ilginç həqiqətlərin çıxdığını fərq etdik. Dünya kinosunda, siyasətində, elmində... böyük uğurlara imza atmış şəxslər bir çox hallarda bilmədən, istəmədən övladlarını intiharın qapısına gətirirlər. “Qa” deyəndə çörək, “qu” deyəndə su... heç də hər zaman övladlara xoşbəxtlik gətirmir. Uşaqlar bir müddətdən sonra maddi nemətlərdən bezir, mənəvi detallara üstünlük verməyə başlayırlar. Məsələn, məşhur və məşğul atasından daha çox diqqət, sevgi, qayğı istəyir. Bunlar olmayanda təsəllini narkotikdə tapır. İynə, “peredozirovka” və ölüm... Bir çox ssenarilər belədir. Biz fərqli intihar hekayələrinə də nəzər salaq.

Özünü körpüdən atan şair oğlu, gicgahına tapanca dirəyən aktyor oğlu

Türkiyəli şair Ümit Yaşar Oğuzcanın böyük oğlu Vedat 1973-cü ildə Qalata körpüsündən atlanaraq intihar edib. Həmin vaxt onun cəmi 17 yaş vardı. Bundan öncə də dəfələrlə intihara cəhd etdiyi, amma hər dəfə xilas etdiyi deyilirdi. Atasının intiharından sonra Qalata körpüsü haqda bir neçə şeir yazmışdı.

Məşhur aktyor Paul Nevmanın oğlu Scott bir ovuc dolusu yuxu dərmanı qəbul edərək intihar edib. Həmin vaxt 28 yaş vardı. Atasının ona lazımı qədər diqqət göstərməməsindən şikayətlənirdi. Ruhi çöküntünü aşmaq üçün atasından kömək istədi. Ancaq atası Paul Nevman yardıma gələndə çox gec idi.

“Bülbülü Öldürmək”, “Roma tətili” kimi filmlərlə tanışdı-

Övladları intihar edən məşhurlar

Onların bəziləri şöhrətin ağırlığını daşıya bilməyib, bəziləri isə depressiyadan sonra intihara əl atıb

mız Qreqori Peckin oğlu Conatan da intihar edənlər arasındadır. Atasının şöhrətinə 30 yaşına qədər dözə bildi. Kölgəsində yaşamaqdan bezmişdi. Kino sahəsində də atasının izi ilə getməyə cəhd göstərmiş, amma ikinci bir Qreqori Peck ola bilməyəcəyini düşündü. Bir müddət özünə narkotiklə təsəlli verməyə çalışdı. Amma 1975-ci ildə, televiziya müxbiri olduğu dövrdə gicgahına tapanca dirəyərək intihar etdi.

“Aşk-ı Memnu”nun yazarı Xalid Ziya Uşaklıgil isə 4 uşağından üçünü itirmişdi. İlk iki uşağı körpəliyində xəstəlikdən ölmüşdü. Diplomat oğlu Vedat Uşaklıgil isə səfirlikdə çalışdığı zaman depressiyaya girib intihar etdi. Bu qədər acıni daşımaq olduqca çətin idi. Oğlu Vedatın öldüyü il onun intiharını “Bir acı hekayə” adlı əsərində yazdı. Kitab bitəndən sonra da həyata gözlerini yumdu.

“Atamın kölgəsində qaldım... Bir heç olaraq yaşamaqdansa ölməyi seçirəm” deyən məşhur övladı...

Bir dönmənin ən böyük ulduzlarından olan fransız aktyor Çarlz Boyerin oğlu Maykl da 1965-ci ildə nişanlının gözləri önündə başına tapançanı dirəyib intihar etdi. Onun etirazı isə hər zaman belə idi: **“Atam məni çox sev-**

diyini iddia edirdi. Amma bir dəfə də olsun mənimlə maraqlanmadı. Onu başqaları ilə görməkdən bezdim, usan-dım. Sevgililərimin hamısı atamın yaratdığı romantik aşiq tipinə heyran idilər. Məni də bu səbəbdən bəyənidilər. Atamın şöhrəti mənim şəxsiyyətimə ortaya qoymama imkan vermədi. Bir heç olaraq yaşamaqdansa ölməyi seçirəm”.

Fransız kinosunun məşhur sənətçisi Louis Jourdanın oğlu Louis Henry atasının Los-Ancelesdəki villasında bələklərini kəsərək intihar edib. Louis Henry Jourdan ailəsinin tək övladı idi. Məşhur atası, milyardlıq sərvətini oğlunun ayaqları altına sərmişdi. Lakin ona yaxşı ata ola bilməmiş, bir peşəyə yiyələnməsinə, həyata dörd əllə sarılmasına imkan verməmişdi.

Əfsanə aktyor Marlon Brando isə qızı Çeyenneni 1995-ci ildə itirdi. Yaşının 25-də olan Çeyenne depressiya və narkotiklə olan mübarizəsində uduzduğu üçün özünü asaraq intihar etdi.

Həmçinin Robert Taylorun ikinci heyət yoldaşı alman aktrisa Ursula Thiessin oğlu Michael 1969-cu ildə, Ray Millandin oğlu Daniel 1981-ci ildə, Jery Lewisin kiçik oğlu Cozef Lewis 2009-cu ildə yaşamaqdan imtina edən digər məşhur övladlardır.

Rauf Denktaşın nəvəsi atasının məzarı başında intihar edib, Adnan Menderesin oğlu isə evdə

Türkiyə kinosunun sultanı olan Türkan Şorayın ögey qardaşı da intihar edənlər arasındadır. Onun atası Halit Şorayın ikinci arvadından olan 34 yaşındakı qardaşı Oktay Şoray 1996-cı ilin avqustunda anası Necla Şorayla yaşadığı evin 5-ci mərtəbəsindən özünü yerə atmışdı.

Türkiyəli müğənni Emel Müftüoğlunun qızı Çağrı Müftüoğlu 1999-cu ildə, 16 yaşında ikən 6-cı mərtəbədəki evlərinin balkonundan özünü boşluğa atıb. Ancaq uzun müddətli bir müalicə prosesinin sonunda həyata qayıdıb. Çağrı Müftüoğlu bu gün həyatına böyük ümid və şövqlə davam edən bir musiqçidir. İlk albomu ilə yaxaladığı uğurun dadını çıxarıb.

Quzey Kıbrıs Türk Cümhuriyyətinin qurucusu Rauf Denktaşın nəvəsi Can Denktaş isə 18 mart 2013-cü ildə Lefkoşa qəbiristanlığında, atası Raif Denktaşın məzarı başında intihar edib.

Türkiyənin keçmiş baş naziri Adnan Menderesin oğlu Yüksel Menderesin də intiharı Türkiyə tarixindəki qara səhifələrdə yer alıb. O, 1972-ci ilin 1 martında Ankarada, yaşadığı evdə intihar edib. Ankara Universiteti Hüquq fakültəsi və Cenevrədə təhsil alıb, bir müddət millət vəkili olub.

İntihar edərkən yazdığı vidda məktubunda isə aşağıdakılar yer alıb: **“Taleyin bütün cilvələri məni tapdı. Pis hadisələr qarşısında bundan artıq davam getirə bilməyəcəm. Artıq yaşama gücümü itirdim”**,

Türkiyənin xalq musiqçisi sənətçisi Rahmi Saltuk ağrıların ən böyüyünü yaşayıb. O, 21 yaşındakı oğlunu itirib. Baran Saltukun 5-ci mərtəbədən yıxılması, yoxsa özünü yerə atması dəqiq məlum deyil. Polisin daha çox intihar variantı üzərində dayandığı bu hadisədə məlum olan tək nəticə gənc bir oğlanın həyatla yollannın ayrılması idi.

Bu övladlar isə intihardan da betərini edib - hərəkətləri ilə atalarını öldürüblər

Amma bezi məşhur övladları var ki, onlar intihardan da

Stalinin oğlu Vasili haqda da tarix xoş şeylər demir. Cəsarətli pilot olmasına baxmayaraq -müharibə zamanı iki alman təyyarəsini vurub - həyatı o qədər də yaxşı olmayıb. Xarakter etibarilə çılğın olan Vasili general kimi ad qazansa da, onun aylarla orduya gəlmədiyi, dövlət büdcəsini talan etdiyi - 20 milyon rubl yeyintiye yol verib, eyni zamanda əyyaş həyat tərzi keçirdiyi, rəhbərliyi altında olan qadınlarla yaşadığı da gəzən söz-söhbətlər arasında olub. Atasının bu hərəkətlərinə görə onunla danışmırdı. Amma Stalinin ölümündən sonra oğlunu dövlətə qarşı etdiyi əməllərə görə 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum etdilər.

Hitler də şəxsi həyatında çox ziddiyyətli şəxs olub. Fransa vətəndaşı olan Jan Mari Lorenin 1981-ci ildə yazdığı «Sənin atan Hitlerdir» kitabında Hitlerin gizli oğlu olduğunu bildirib. Lore və Hitlerin qohumluğu barədə əsl həqiqət onun vəkil Fransua Gibonun sayəsində üzə çıxıb. Lorenin yazdığına görə anası 16 yaşlı Şarlotta Lobjua ilə yefreytor Hitler arasında roman 1917-ci ildə - alman ordusu Fransanın Pikardiya şəhərində yerləşərkən yaşanıb. 1918-ci ilin martında Lore dünyaya gəlir. Qonşular və uşağı nifrətlə «kiçik boş» (Fransada almanlardan dünyaya gələn uşaqları belə adlandırırdılar) deyərək çağırırdılar. Təhqir və istehzadan bezən Şarlotta bir neçə ildən sonra uşağı gənc bir ailəyə övladlığa verir. Taleyin gərdsinə bax ki, 1939-cu ildə Hitlerin oğlu Almaniya faşistlərinin əleyhinə vuruşmaq üçün müharibəyə gedir, işğal vaxtı isə fransız partizanlarına qoşularaq Klement ləqəbini götürür. 1950-ci illərin əvvəllərində doğma anası ölümündən əvvəl Loreyə əsl atasının kimliyini deyir. Bu, onun üçün böyük şok olur. Özünün dediyinə görə, düz 20 il durmadan çalışır ki, əsl kimliyini unutsun.

Rumıniya diktatoru Nikolay Çauşevskinin kiçik oğlu Nikolay atası hakimiyyətdə olanda onun bütün imtiyazlarından istifadə edirdi. Atasının barədə rəsmi KİV-lər “Karpata dahi-si”, “Görünməmiş yeniliklər müəllifi” yazırdılarsa, oğlunu “Drakulito” deyərək çağırırdılar. O, bütün ölkədə “qız ovu” ilə məşhurlaşmışdı. Diktator oğlunun xoşuna gələn qadınları zorlamaq adəti vardı. Və demək olar ki, bütün qadınlar onun zövqünə uyğun gəlirdi. Amma atasının hakimiyyətdən devrilməsi və öldürülməsindən sonra onunla bağlı ədalət də bərqərar oldu və 20 il müddətinə azadlıqdan məhrum edildi. Azadlığa çıxandan sonra isə böyrək sirozundan dünyasını dəyişdi.

Çauşevskinin digər oğlu Valentin və qızı Zoya isə daha təvazökar həyat tərzi aparırdılar. Amma onlar da maliyyə firdaqlarına görə türmənin qapısını tanıdılar. Zoya 2006-cı ildə xərcəngdən dünyasını dəyişdi. Valentin isə türmədən çıxandan sonra fizik kimi fəaliyyət göstərdi.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Bakının Binə qəsəbəsinin Xəqani küçəsinin sakinləri su sarıdan əziyyət çəkirlər. Sakinlər redaksiyamıza müraciət edərək bildirlər ki, ərazidə içməyə su yoxdur, eyni zamanda yağış yağanda da yollarda suyun əlindən tərpanə bilmirlər.

Ərazidə olduğumuz zaman doğrudan da bu təzadlı halın şahidi olduq. Ərazidə yaşayanlar içməli suyu ya pul verib su maşını ilə gətirdirlər, ya da 400 manat verib, quyu qazdırırlar. Ancaq buna baxmayaraq, qış boyu da qapılarının ağzına kimi yağış suları ilə dolu olur. Bu isə ərazidə kanalizasiya sisteminin olmaması ilə bağlıdır.

Binənin təkə adicəkilən küçəsində deyil, bir neçə daxili küçələrində olduq. Müşahidə etdik ki, heç bir küçənin üzərində adı yazılmayıb. İnsanlar bu əraziləri ya hansısa dövlət idarəsi (məsələn, Xəqani küçəsinə daha çox ATS deyirlər), ya da uzun müddətdir orada yaşayan sakinin evi ilə istiqamətləndirirlər.

Sakinlərin sözlərinə görə, 200 minə yaxın əhalisi olan qəsəbə gündə-günə genişlənir, torpaqlar alınıb, evlər tikilir. Ancaq problemlər öz həllini tapmır. Rəsmi məlumatlarda isə bildirilir ki, Binədə 55-60 min əhali yaşayır.

Sakinlər bildirlər ki, ərazi başdan-başa problem içərisindədir. Sakin Ağabala Kərimov söylədi ki, köhnə ərazilərdə, ümumiyyətlə, asfalt örtüyü olmayıb və olması da gözlənilmir: "Köhnə küçələrdə heç iki maşın yan-yanı gedə bilmir. Bu ayrı problemdir. Ancaq məsələ burasındadır ki, qəsəbənin içərisində heç yerdə normal asfalt örtüyü yoxdur. Hələ bir az yağış yağıb, küçələrdən su əlindən keçmək olmur. Siz bir də bura qar yağandan sonra gəlin. Bir də görürsən küçə başdan-başa suyun içərisində qalır. Bundan başqa, insanlar da var ki, həyətlərindən suyu çəkib, küçəyə vururlar. Başqa yolları da yoxdur. Burada içməli su da

Binə sakinləri içməyə su tapmır, küçələr isə sulara qərq olub...

60 minə yaxın əhalisi olan qəsəbənin bitib-tükənməyən problemləri - reportaj

yoxdur. Üç-dörd qonşu yağış, quyu qazdırırlar. Bir quyu 400 manata başa gəlir. Ancaq elə hər qazılan yerdən də su çıxmır. Məsələn, bu ərazilərdə yağış yağanda biz heç quyu suyunu da içə bilmirik. Yay aylarında isə bir başqa zülm çəkirik. İndi palçıq olan yerlər, yayda da toz-torpaq olur. Çarəsizlikdən camaat gəlib burada yaşayır. Çünki torpaqlar digər yerlərlə müqayisədə ucuzdur. Ucuz deyəndə, indi heç normal yerdə torpaq da tapmaq olmur. Hamısı alınıb, tikilib, satılıb. Əsas yola yaxın "Sovxoz" deyilən əraziyə gedən küçənin ətrafında torpağın sotu 4-5 minədir. Bəzi yer-

lərdə hətta 6 minə satan da var. İçəri tərəflərdə isə 1000 manata da torpaq taparsan. Ancaq ora da gedib çıxmaq çətin məsələdir".

Sakinlər bildirdilər ki, su çəkməyə də heç olmasa kanalizasiya problemləri həll olunarsa, işləri bir qədər yüngülləşər.

Digər sakinlərlə söhbətimiz zamanı onlar daha bir problemi qeyd etdilər. Bildirdilər ki, qəsəbənin içərisində işləyən bir dəne də avtobus yoxdur:

"Camaat məcburdur ki, əsas yolda düşüb, piyada bu palçıqın, suyun içərisi ilə yol gəlsinlər. Uşaqlar məktəbə gedəndə özləri ilə iki ayaqqabı götürürlər. Elə biz özümüz də

ayağıma sellofan keçirib, elə gəzirik. Şəhərə gedəndə adama baxırlar ki, bunlar haradan, hansı ucqar rayondan gəliblər görün. Daha bilmirlər ki, Binə elə ən ucqar yer kimidir", deyə sakinlər bildirdilər.

Məsələ ilə bağlı Bakı Nəqliyyat Agentliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Mais Ağayev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, gələn ildən problemin həlli istiqamətində işlər görülməkdir: "Məlumat üçün bildirim ki, hazırda Binədə 190 nömrəli qəsəbədə xüsusi müntəzəm marşrut xətti üzrə mikroavtobuslar fəaliyyət göstərir. Ümumilikdə isə gələn il bütün qəsəbədə xüsusi xətlərin işinin yenidən təşkili

və tələblərə uyğun nəqliyyat vasitələri ilə təşkili istiqamətində konkret addımlar atılacaq".

Məsələ ilə bağlı "Azərsu" ASC ilə də əlaqə saxladıq. Qurumun mətbuat xidmətindən "Yeni Müsavat"a bildirildi ki, ölkə başçısının bu ilin avqust ayında imzaladığı Bakı şəhəri Xəzər rayonunun Binə, Mərdəkan, Şağın və Şüvəlan qəsəbələrində su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihəsinin davam etdirilməsi ilə

bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncamı var. Bundan əlavə, qeyd olunub ki, artıq master planı əsasən Binə qəsəbəsində işlər görülüb. Belə ki, bu qəsəbədə 38 kilometr su xətti çəkilib. Nəticədə 9800 insan ilk dəfə su ilə təmin olunub. Eyni zamanda bundan əlavə də 3 min nəfərin su təchizatı yaxşılaşdı. Bildirilib ki, layihələr dövlət tərəfindən vəsait ayrıldıqca, mərhələli şəkildə həyata keçiriləcək.

□ Əli RAİS
Fotolar müəllifindir

İmamlar və yardımçıları gələn ildən dövlətdən maaş alacaq

Dini Komitə təsdiqlədi, fevraldan məscid xadimləri rəsmi maaş alacaqlar; bununla onların sosial təminatı məsələsi də müəyyən mənada həllini tapacaq...

"Gələn ildən Mənevə Dəyərlərinin Təbliği Fondu vasitəsilə məscidlərdə çalışan din xadimlərimiz rəsmi şəkildə əmək haqqı alacaqlar". Bu barədə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı mediaya açıqlamasında məlumat verib.

Komitə sədri deyib ki, hazırda əmək haqqının məbləği və kimlərə verilməsi məsələsi müzakirə olunur: "Əsas odur ki, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi tərəfindən məscidlərə təyin olunmuş imamlar, imam naiblər və bu kimi vəzifə daşıyan digər şəxslər həmin idarənin təqdimatı ilə əmək haqqı alacaqlar".

M.Qurbanlı deyib ki, yaxın günlərdə Mənevə Dəyərlərinin Təbliği Fondunun Həməyətçilər Şurasının üzvləri və rəhbərliyi açıqlanacaq. Bundan bir müddət sonra, yanvar ayından fond fəaliyyət göstərəcək, fevraldan isə din xadimləri maaş ala biləcəklər.

Xatırladaq ki, Azərbaycanda "Mənevə Dəyərlərinin Təbliği Fondu" yaradılmasına dair Azərbaycan prezidentinin fərmanı bu ilin oktyabrında imza-

lanıb. Bununla bağlı prezident fərmanında qeyd olunur ki, fondun yaradılmasında əsas məqsəd mövcud dini konfessiyaların dəstəklənməsi, mənevə dəyərlərinin qorunmasını və inkişafını təmin etməkdir. Sitat: "Fond mənevə dəyərlərinin qorunmasına və inkişafına, bu sahədə sosial layihələrin reallaşdırılmasına, habelə vətəndaşların dini etiqad azadlığının həyata keçirilməsinə dövlət dəstəyi verəcək".

Nizamnamə kapitalı 100 min manat olan fond Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində fəaliyyət göstərəcək. Artıq fondun 15 nəfərdən ibarət ştatı Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiqlənib. Ancaq hələlik fonda sədr və digər ştatlar təsdiqlənməyib. M.Qurbanlıın sözlərindən də məlum

olur ki, ilin sonuna qədər Həməyətçilər Şurası təsdiqlənəcək.

"Mənevə Dəyərlərinin Təbliği" Fondunun ilk və hələlik yeganə vəzifəsi din xadimlərinə maaş vermək olacaq. Ölkə üzrə fəaliyyət göstərən 1500-dən çox məscid var və bunların hələlik

yalnız yarıya qədərində rəsmi təyinat olub. Bizə çatan məlumat görə, tezliklə yerdə qalan məscidlərdə də rəsmi təyinat həyata keçiriləcək və bu məscidlər dövlət qeydiyyatına alınacaq, onların işçilərinə - imam və yardımçılarına maaş ödənə-

Bununla həm də onların sosial təminatı məsələsi müəyyən mənada öz həllini tapacaq. Eyni zamanda ilahiyat təhsili olan işsiz insanlar işlə təmin olunacaqlar.

Ancaq bu tənzimləmənin dini sferada necə qarşılanaçağı müəyyən deyil. Bu bir mənada "dövlət ruhanisi" və ya "rəsmi ruhaniyyət" kimi bölgülərin yaranmasına gətirəcək. Doğrudur, daha əvvəl də rəsmi olmasa da, qeyri-rəsmi belə bir bölgü vardı, ancaq bundan sonra bu bölgü rəsmiləşəcək.

Yeri gəlmişkən, qonşu Türkiyədə məscidlərin ruhani işçiləri dövlət məmuru kimi qeydiyyatla alınır və onların hər birinə dövlət tərəfindən maaş verilir. Türkiyədə 80 mindən çox məscid olduğu və bu məscidlərdə imam və müəzzinlərin (azan oxuyan şəxs - K.R.) maaş aldığı məlumdur.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Elan

"AAAF Park"da, Xırdalan şəhərində, 2 otaqlı mənzil. Hazırda yaşayış olan binada, 2/9 mərtəbə, 92 kv.m.

Qiyməti 44.000 azn
(050) 214 05 65

Yeni ilin gelişinə artıq iki həftədən az bir vaxt qalıb. Yeni il fərqli və daha maraqlı keçirmək üçün restoranlar, istirahət mərkəzləri tərəfindən artıq təkliflər səsləndirilir. Ancaq buna baxmayaraq, bir çox ailələr Yeni il evdə qarşılayacaqlar. Çünki restoranlarda qiymətlər Yeni il ərəfəsində adi günlərdən fərqli olaraq bahalaşır, menyü isə dəyişməz olaraq qalır. Bunu isə Yeni il gecəsi şou proqramların, müğənnilərin canlı ifalarının olacağı ilə əlaqələndirirlər.

Halbuki bir çox restoranlarda adi gecələrdə də müğənnilər iştirak edir, şou proqramları hazırlayırlar. Biz də Yeni il gecəsi restoranlardakı qiymətlər və şou proqramları haqqında öyrənmək üçün bir neçə restoranla əlaqə saxladığımız məlum oldu ki, restoranlarda qiymətlər bir-birindən fərqlidir, həmçinin eyni zamanda bir neçə qiymət təklif olunur. Bu qiymət fərqi isə menyuya görə yox, stolunuzun səhnəyə yaxın olub-olmamasına görədir.

"Oasis" restoranından bildirdilər ki, qiymətlər yerə görə dəyişilir. 31 dekabr gününü "Oasis"də qeyd etmək istəyənlər öndə, yeni səhnəyə yaxın oturmaq üçün 200 manat, ortada oturmaq üçün 150 manat, arxada oturmaq üçün isə 100 manat ödəməli olacaqlar. Menyü isə standartdır. Yeni qiymətin bahalaşmasına

görə yemək fərqi olmayacaq. 6 yaşdan yuxarı uşaqlar üçün də qiymət dəyişməz olaraq qalır. Yeni il gecəsi bura üz tutanlar tanınmış müğənnilərin ifasını dinləyə biləcəklər.

"Eleven" restoranında qiymətlər standart masalar üçün 80 manat, restoranda adam başına 200 manat, VIP-də isə 400 manatdır. "Muğam" klubunda isə bir nəfərlik yer 270 manatdır. Bu isə o deməkdir ki, siz 4 nəfərlik ailə üzvlərlə gəlsəniz, bu sizə 1080 manata başa gələcək. "Sərin" restoranında isə qiymətlər yenə də səhnəyə yaxınlığına görə 150-250 manat arasında dəyişir. Burada 5 yaşdan uşaqlara pulsuz, 5 yaşdan yuxarı uşaqlar üçün isə 50 faiz endirim nəzərdə tutulur.

"JW Marriott Abşeron" hotelinin restoranında Yeni il keçirmək üçün bufetdə oturmaq 110 manat, 2-ci mərtə-

Bir ailənin restoranda Yeni il gecəsi 1080 manata başa gəlir

Restoran rəhbərliyi deyir ki, bu qiymətlər baha deyil...

bədəki restoranda oturmaq adambaşına 150 manatdır. Üstəlik, 5 nəfərlik yer bron etməlisiniz. Bundan aşağı olanda qəbul edilmir. Kiçik bir hesablama aparsaq görürük ki, adambaşı 150 manatdan 5 nəfərlik bir ailə üçün bu 750 manata başa gəlir ki, əksəriyyət bu pulla evində daha gözəl Yeni il keçirə və ya hansısa xarici ölkəyə gedə bilər. Mütəxəssislər də Azərbaycanda hansısa restoran və ya istirahət mərkəzində Yeni il keçirməkdənsə hansısa ölkəyə səyahət etməyin daha sərfəli, hətta ucuz başa gəldiyini deyirlər.

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri bu sahədə yeganə işlək mexanizmin rəqabətli mühit yaranması olduğunu dedi: "Özəl qurumlara, o cümlədən kafe və restoranlara hər hansısa formada qiymət diklətmək və yaxud da qiymətinə nəzarət etmək doğru və qanuni deyil. Çünki özəl sektor, özəl sahədir, istənilən qiymət formalaşması öz siyasətlərinə aiddir. Uzun illərdir, hətta yüz min illər-

dir dünya iqtisadiyyatı da bunu sübut edib ki, yeganə işlək mexanizm rəqabətli mühitdir. Həmin sahələrdə nə qədər çox rəqabət olsa, o qədər də çox qiymətlərə və keyfiyyətə müsbət fonda təsir göstərir. Əlbəttə ki, Yeni il gecəsi özəl bir gecə olduğu üçün restoranlar bundan istifadə edərək qiymətlərdə dəyişikliklər edirlər. Səhnəyə yaxın masaların qiymətlərinin baha olması da təbii qarşılanabilir. O anlamda ki, biz konsertə gedəndə də səhnəyə yaxın yerlərin biletləri daha baha olur, nəinki arxa cərgələr. Hər bir halda qiymət siyasətinə müdaxilə etmək doğru deyil. Sadəcə olaraq, məni düşündürən məsələ ondan ibarətdir ki, bu o qədər absurd qiymətlərə, hədlərə qədər gedib çatır ki, insanlar, sadəcə, düşünür ki, Gürcüstanda, Türkiyədə Yeni il keçirmək, gedib orada 1-2 gün istirahət etmək daha sərfəli hala gəlir. Bax, bu anlaşılan deyil. Bu da əslində rəqabətsizlik mühitindən doğur. Dövlətin qanşaya biləcəyi yeganə məsələ vergi məsələsidir ki, restoran və ka-

felər öz qazanlarından düzgün vergi versinlər. Bundan başqa, dövlətin hər hansı bir halda qiymətin formalaşmasına müdaxilə etməsini doğru saymıram. Sovet vaxtında qiyməti dövlət tənzimləyirdi, buna görə də istədiyimiz məhsulları nə satışıda, nə də başqa yerdə tapa bilmirdik. Ancaq alverçilərdən tapmaq olurdu və yaxud da ki, getdiyimiz restoranın hər hansısa bir işçisinə əvvəlcədən böyük məbləğdə pul verirdik ki, bizim üçün bir masa ayırsın. Halbuki qiymətlər dövlət tərəfindən tənzimləndirdi. Yeni dövlətin iqtisadiyyata birbaşa müdaxiləsi doğru və effektiv yol deyil. Dövlətin yeganə işi o olmalıdır ki, ədalətli mühit yaratsın, rəqabətli mühitin yaranmasına dəstək olsun, kifayət qədər kafe və restoranların, xidmət sahələrinin açılmasına və bir-biri ilə rəqabət aparmasına ədalətli bir

şərait yaratsın ki, qiymətlərin aşağı, keyfiyyətinə yüksək olması həmin zaman iqtisadi qanunlarla tənzimlənəcək".

N.Cəfəri bildirir ki, rəqabətsizlik mühiti və məmur iqtisadiyyatı keyfiyyətdə heç bir artım olmadan qiymətlərin yüksəlməsinə şərait yaradır: "Yeni il gecəsi özəl bir gün olduğu üçün əlavə bir söz demək də mümkün deyil. Çünki bu bir gün olan məsələdir. Təbii ki, Yeni ildə də restoranlar daha çox pul qazanmağı düşünürlər. Dünyanın bir çox yerlərində də belədir. Dünyanın istənilən tanınmış restoranında Yeni il gecəsi yer sifariş etsəniz, adi günlərdən iki-üç dəfə çox pul ödəməli olacaqsınız. Yeni bu normaldır. Azərbaycanda anormal olan rəqabətsizlik mühitidir".

□ Günel MANAFLI

Heyvandarlıq məhsullarının idxalı azalıb

Azərbaycana əsas heyvandarlıq məhsulları olan ət, kərə yağı və süd idxalında azalma qeydə alınıb.

"Yeni Müsavat" Dövlət Gömrük Komitəsinin açıqladığı məlumata əsasən xəbər verir ki, 2017-ci ilin noyabrında Azərbaycana 3206 ton ət idxal olunub ki, bu da oktyabr ayı ilə müqayisədə 510 ton azdır. Oktyabr ayında ət hər kiloqramının orta idxal qiyməti 1,5 dollara, noyabrda isə 1,6 dollar bərabər olub.

Ötən ay həmçinin ölkəyə kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağların idxalında ciddi azalma qeydə alınıb. Belə ki, oktyabrda bu məhsulların idxalı 1050,72 ton, noyabrda isə 2 dəfəyə yaxın az - 579,08 ton təşkil edib. Xatırladaq ki, sentyabrda da idxal avqusta nisbətən 3 dəfədən çox azalaraq 553,49 tona düşmüşdü. Ümumiyyətlə, 2017-ci il ərzində kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağların idxalında ən aşağı göstərici də sentyabrda qeydə alınıb.

Oktyabrda idxal kərə yağının hər kiloqramının orta qiyməti 4,6 dollar, noyabrda isə 4,7 dollar təşkil edib.

Əsas heyvandarlıq məhsullarından olan südün idxalı isə oktyabrda 929,84 tondan noyabrda 781,86 tona düşüb. Bu zaman orta idxal qiyməti dəyişməyərək hər ton üçün 1660 dollar olub.

□ DÜNYA

Erməni ilə dost olub, işbirliyi yaradanlar üçün qanuni cəza varmı?

Sosial şəbəkələrdə azərbaycanlı qızın erməni rəfiqəsi ilə erməni mahını oxuyub paylaşması ictimaiyyətdə hələ də müzakirə olunmaqdadır. Qeyd edək ki, "Instagram"da dueti yayan erməni qrupu Azərbaycan mətbuatında çıxan xəbəri öz səhifəsində paylaşmış.

Ümumiyyətlə, bəzi azərbaycanlıların, hətta tanınmışların erməni həmkarları ilə dost olması, onlarla işbirliyi

qurması haqda yazmış. Təbii ki, böyük əksəriyyət düşmənlə əlaqə yaradanları tənqid edib, bunun yolverilməz

olduğunu bildirib.

Maraqlıdır, bəs erməni ilə dost olub, işbirliyi yaradanlar üçün qanuni cəza varmı? Mövzu ilə bağlı tanınmış hüquqşünas İradə Cavadovanın rəyini aldığımız: "Təbii ki, qanunvericilikdə kiminsə erməni ilə dostluq etməsi, işbirliyi yaratması ilə bağlı birmənalı olaraq qanuni qadağa yoxdur. Lakin burada vicdan, vətənpərvərlik, daha dərin məsələlər var. Hesab edirəm ki, hər bir Azərbaycan vətəndaşı, vətəninə sevinən, ona dəyər verən, ölkənin ağrılarına özündə hiss edən adam buna yol verməz. Bunun üçün hansısa qanunun olub-olmaması şərt deyil. Hər bir vətəndaş, özünə

hörmət edən azərbaycanlı buna öz vətəndaşlıq borcu kimi baxmalıdır. Ola bilsin ki, kimsə başqa ölkədə yaşayır və sadəcə, kökəni azərbaycanlıdır, erməni ilə dostluq edir. Bu zaman biz nə edə bilərik? Təbii ki, yalnız təəssüf edə bilərik. Həmçinin özümüzü qınamalıyıq ki, bizim profilaktik tədbirlərimiz, təbliğatımız qənaətedici olmayıb, güclü auditoriyamız yoxdur. Amma məlum olduğu kimi, ermənilər başqa ölkələrin onlara dəstək verməsi üçün var gücü ilə çalışır, təbliğat aparırlar, bəzən də buna nail olurlar. Düşünürəm ki, biz də öz təbliğat işlərimizi daha da gücləndirməliyik".

□ Xalidə GƏRAY

MUSAVAT

Son səhifə

N 266 (6879) 19 dekabr 2017

Aqressiv meymunu elektroşoklarla etdilər

Marsel polisi şəhər sakinlərini qorxudan aqressiv meymunu həbs edib. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verir. Hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları meymunu tutmaq istəyəndə sonuncu onların əlini dişləyib. Onu zərərsizləşdirmək üçün polisler elektroşokerdən istifadə etmək zorunda qalıblar. Meymunla bağlı ilk şikayətlər bir neçə həftə öncədən yerli sakinlərdən daxil olmağa başlayıb. Onlar bildırıblər ki, meymunun boyu 80 santimetr təşkil edir və o heyvan bu müddət ərzində ibtidai məktəblərdən birinə daxil olmağı bacarıb. Ardınca isə Anri Barnyedəki kollecə də girib və ordakıları xeyli qorxudub. Kollecə gələn polisler meymunu öldürəcəklərindən ehtiyatlanaraq onu tutmağa cəhd etməyiblər. Amma meymun tutulandan sonra onun sahibinə qarşı cinayət işi açılıb. Polisler təxmin ediblər ki, heyvan ona qarşı sahibinin bəzi davranışlarından bezdiyi üçün aqressiv davranıb.

Putin cavanlığında dublyorluq edib

Rusiya prezidenti Vladimir Putin 1970-ci illərdə, tələbə olduğu zaman filmlərdə dublyorluq edirmiş. Putinin uzun illərdir dostu olan atletik Vasili Şestakov "Dojd" qəzetinə verdiyi müsahibədə Rusiya prezidentinin universitet illərində ekstra pul qazana bilmək üçün filmlərdə dublyor olaraq çalışdığını dedi. Şestakov 1972-ci ildə "Izhora Batalion" filmində və 1974-cü ildə "Blokada" filmində Putinlə birlikdə alman əsgərini canlandırdıqları rollar aldıklarını deyib. Şestakov deyib ki, "Həmin dönəmə görə yaxşı pul alırdıq. Mühəndis olaraq ayda 110 rubl (təxminən 132 dollar) alırdım. Amma filmlərdə çalışdığımız zaman gündə 75 rubl (təxminən 95 dollar) qazanırdım. Çox yaxşı pul idi" deyib.

Xəbərde həmçinin qeyd olunub ki, keçmiş atletik və sonradan professional dublyor olaraq çalışan Nikolay Vassili də bəzi filmlərdə Putinin dublyor olaraq çalışdığını deyib.

85 yaşlı kişi vergiləri ödəməmək üçün... "ərə" getdi...

Dublinin 85 yaşlı sakini Mett öz dostu ilə eynicinsli nikaha girməyə qərar verib. O, bunu gələcəkdə mirasından vergi ödəməmək üçün edib. Bu haqda lenta.ru saytı "The Irish Times"-a istinadən yazıb. Mettin gələcək ərəi Maykl Osallivan deyib ki, onlar bir-birini 30 ildir ki, tanıyırlar və indi o, yaşlı dostunun qayğısına qalır. Dostluqlarının müəyyən mərhələsində Mett dostuna öz evini miras qoymaq istəyib. Amma yerli qanunvericiliyə görə, o, bu halda 33 faiz vergi ödəməlidir.

Dostlar qanunları diqqətlə incələyəndə isə ortaya çıxarıldı ki, ancaq ər-arvad və ya vətəndaş nikahında olanlar vergilərdən azad edilə bilərlər. İrlandiya müvafiq münasibətləri 2015-ci ilin noyabrında qanunlaşdırıb. Hər iki kişi özlərinin cinsi orientasiyalarının şübhəli olmadığını bəyan etsələr də, vergidən azad olmaq üçün bunu ideal vasitə sayırlar. Toy isə 22 dekabrda təyin edilib.

Havası çatmayan sərnəşin təyyarənin pəncərəsini açdı

Çində yayımlanan "South China Morning Post" qəzetinin xəbərinə görə, Hangzhou şəhərindən Çendguya uçuşa hazırlaşan 'Xiamen' hava yolu şirkətinə aid bir təyyarədə qəza çıxış qapısının açılması ilə sərnəşinlər ciddi panikaya düşüblər. Təyyarə havaya qalxmaq istəyəndə yaşanan bu hadisənin səbəbkarı isə sərnəşinlərdən biri olub. Bəzi sərnəşinlər gördüklərini sosial mediada paylaşmaq üçün cib telefonları ilə baş verənləri çəkiblər. Bu şəkli paylaşan sərnəşinlərdən biri isə aşağıdakıları yazıb: "Bir sərnəşinin qəza qapısını açdığını ilk dəfə idi ki, göürdüm. Bizə dedi ki, sadəcə, təmiz hava almaq istəyir..."

Hər hansı bir zərər vermədiyi üçün hava yolu şirkəti sərnəşin haqda cəza tədbiri görməyəcək. Çünki bu, onun ilk uçuşu olub və etdiyi hərəkət də hər hansı itkiyə, problemə səbəb olmayıb.

QOÇ - Kifayət qədər düşərli vaxtdır. Nəzərdə tutduğunuz planların əksəriyyətini reallaşdırma biləcəksiniz. Amma kiməsə yalan vəd verməyə çalışmayın. Qonaq getmək sizə rahatlıq gətirə bilər.

BUĞA - Ulduzlar əsəblərinizin sakitləşməsindən fərəh duyur. Əgər təmkininizi beləcə tənzimləsəniz, heç bir qanqaraçılıq olmayacaq. Gün ərzində maraqlı adamlarla görüşləriniz də gözənilir.

ƏKİZLƏR - Evdə tək-tənha oturmaqdan sa üreyinizə yaxın insanların arasında olun. Bu gün sizə çoxsaylı fikir mübadiləsi aparmaq səmərə verəcək. Riskli işlərdən uzaq olun.

XƏRÇƏNG - Bu gün xeyli aktiv məqamlar yaşayacaqsınız. Hətta şəxsi büdcənizdə müəyyən irəliləyişlər də mümkündür. Axşama yaxınsa sevindirici hadisələrin şahidi olacaqsınız.

ŞİR - Həddindən ziyadə düşərli təqvimdir. Təxminən saat 12-dən 17-yə qədər rastlaşdığınız hər bir hadisə üreyinizcə olacaq. Təzə xəbər və ya təkliflər də ala bilərsiniz. Qətiyyətli olun.

QIZ - Sevgi münasibətlərində mövcud olan soyuqluğu aradan qaldırın. İmkan verməyin ki, davranışlarınız dedi-qodu səviyyəsində formalaşsın. Təcrübəli adamlarla məsləhətləşməyə çalışın.

TƏRƏZİ - Maraqlı hadisələr yolunuzu gözləyir. Ola bilsin ki, çoxdan bəri əlaqə saxlaya bilmədiyiniz adamlarla rastlaşsınız. Günün ikinci yarısında ziyarətqahlara getmək sizi yüngülləşdirəcək.

ƏQRƏB - Qarşınızda duran bu təqvim sizin üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edəcək. Ulduzların düzümü uzaq səfərə çıxmaq planlarınızı reallaşdırmağı tövsiyə edir. Qərarlarınızda məsuliyyətli olun.

OXATAN - Nəzərdə tutduğunuz işləri icra etməkdən çəkinməyin. Çalışın ki, təşəbbüskarlığı əldən verməyəsəniz. Qarşıdakı on gün ərzində görəcəyiniz işləri indidən götür-qoy etsəniz, sizin üçün daha əlverişli olar.

OĞLAQ - Daimi ünsiyyətdə olduğunuz şəxslərlə mülayim davranın. Əgər saat 14-ə qədər təmkin göstərsəniz, narahatçılıq olmayacaq. Axşama doğru ürəkaçan hadisələrin iştirakçısına çevriləcəksiniz.

SUTÖKƏN - Özünüzü gərginliyə atmayın. Səmərəsiz danışıqlarda, sıxıntılı görüşlərdə iştirak etməkdən çəkinin. Əgər maraqlı heç nə olmasa, yaxın adamlarınıza baş çəkib süfrə başında "dərddəşin".

BALIQLAR - Nahara qədər ailə üzvlərinizlə, eləcə də qonum-qonşularla mübahisə etməkdən çəkinin. Hər sözə əhəmiyyət verməyin. Daha çox üreyinizə qulaq asın. Sonrakı saatlarda sevinəcəksiniz.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Əhvalımız necədirsə... yerləşimiz də o formadadır

İnsanın yerışı onun əhval-ruhiyyəsinə asılı olaraq dəyişir. Məsələn, qəmli insanların çiyi çox vaxt aşağı enmiş olur, xoşbəxt insanlar isə şux gəzirilər. Kandanın perspektiv tədqiqatları universiteti alimlərinin yeni tədqiqatına görə, yerışı dəyişməklə əhvalı qaldırmaq və daha xoşbəxt olmaq olar. Əvvəlki tədqiqatlarda müəyyən edilib ki, depressiyadan əziyyət çəkən insanlar xoşbəxt olanlardan fərqli hərəkət edirlər. Keçirilən təcrübələr göstərib ki, depressiyadan əziyyət çəkən xəstələr həyatlarında baş verən müsbət hadisələrdən çox mənfəli xatırlayırlar. Xatirələr onların özlərini daha çox pis hiss etməyə məcbur edir.

YÜRÜYÜŞ ANALIZI YAPIN!

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"-ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.